

№ 4 (15) październik - grudzień 2014

№ 4 (15) жовтень - грудень 2014

czasopismo polsko-ukraińskie
польсько-український журнал

*Веселка
Житомирщини*

Tęcza Żytomierszczyzny

Шановні представники польської громади!

*Вітаю вас зі світлими та радісними
новорічними святами!*

*Від щирого серця зичу кожній родині здоров'я,
достатку, родинного щастя, добра,
злагоди, взаєморозуміння та впевненості у
майбутньому. Нехай наступний рік буде для
кожного з нас роком миру та благополуччя.
З Різдвом Христовим та Новим Роком!*

**В.о.Житомирського міського голови
Любов Цимбалюк**

Szanowni Państwo!

*Z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku
pragniemy złożyć Państwu najlepsze życzenia
błogosławieństwa Bożego.*

*Niech ten wyjątkowy czas napęlni Wasze serca
otuchą i nadzieją oraz pozwoli przewyciężyć
nawet największe trudności.*

*Wszystkim naszym Czytelnikom, Rodakom,
ludziom dobrej woli życzymy,
aby czas świąt był okazją do odpoczynku i zadumy,
aby w Ojczyźnie naszej zapanował pokój,
który doda sił, tak byśmy mogli
zrealizować wszystkie swoje plany i marzenia.
Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku!*

**Redakcja TŻ oraz Zarząd Żytomierskiego
Obwodowego Związku Pollaków na Ukrainie**

В HOMEPИ:

AKTUALNOŚCI	2
WYDARZENIE	
<i>Jubileusz 25-lecia ŻOZPU oraz VII Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu / Ювілей 25-ліття ЖОЗПУ та VII Дні польської культури в Житомирі</i>	3
NASZE TRADYCJE	
<i>«За waszą i naszą wolność» / «За вашу і нашу свободу»</i>	13
UKRAINA	
<i>Wybacząmy i prosimy o wybaczenie. Historia nie może nas dzielić / Вибачаємо і просимо вибачення. Історія не може нас розділяти</i>	16
JUBILEUSZ	
<i>Jubileusz 80-lecia J.E. Księdza Biskupa Jana Purwińskiego / Ювілей 80-ліття Єпископа Яна Пурвинського</i>	17
SPOŁECZEŃSTWO	
<i>Patriotyzm, czyli miłość do Ojczyzny w myśli i nauczaniu św. Jana Pawła II / Патріотизм, або любов до Вітчизни в думках та вченні св. Яна Павла II</i>	18
SPORT	
<i>Siatkarki z Żytomierszczyzny trzecie na Polonijnych Mistrzostwach Świata / Волейболістки з Житомиричини треті на Полонійному чемпіонаті світу</i>	21
PAMIĘTAMY O NICH	
<i>Nie ma jak Lwów! / Немає нічого подібного як Львів!</i>	22
POLSKIE TRADYCJE	
<i>Adwent jest dla nas Czasem oczekiwania na Przyjście Jezusa Chrystusa / Адвент є для нас Часом для очікування приходу Ісуса Христа</i>	23

Тєча Житомирщини
квартальник
мniejszości polskiej

Веселка Житомирщини
квартальник
польської меншини

Założyciel i wydawca/Засновник і видавець
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie/
Житомирська обласна Спілка поляків України

Kolegium Redakcyjne/Редакційна колегія
mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (*redaktor naczelny*)/
Вікторія Ляковська-Щур (*головний редактор*),
mgr Jana Laskowska (*redaktor*)/ Яна Ляковська (*редактор*),
ks. dk. dr Jacek Pawłowicz/ кс. дк. Яцек Павлович,
ks. mgr lic. Jarosław Giżycki/ кс. Ярослав Гіжицький,
prof. Wołodumyr Jerszow/ Володимир Єршов, dr Iryna
Koroć/ Ірина Копоть, mgr Elwira Gilewicz/ Ельвіра Гілевич,
mgr Łucja Kulwanowska/ Лучія Кульвановська,
Aleksander Pywowski/ Олександр Пивоварський
Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU/
Фотографії з архіву Житомирської обласної СПУ

Jesteśmy w Internecie/Шукайте в Інтернеті: www.zozpu.zhitomir.net

Redakcja/Редакція
ul. Teatralna 17/20, gab. 109-111
вул. Театральна 17/20, каб. 109-111
10013, Żytomierz, Ukraina
10013, м. Житомир, Україна
tel./тел. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@mail.ru

Druk/Друк
PP Melnik S. O., Żytomierz, ul. Puszczyńska, 63
ПП Мельник С. О., м. Житомир, вул. Пушкінська, 63
Nakład 1000 szt./Тираж 1000 прим.

Свідectwo про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серії ЖТ № 96/473 Р від 24.03.2011

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów/
Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

We Wspomnienie Wszystkich Wiernych Zmarłych 2 listopada 2014 r. na Polskim Cmentarzu w Żytomierzu została odprawiona Msza Św. Liturgii przewodniczył i kazanie wygłosił J.E. Abp Kijowsko-Żytomierski Piotr Malczuk. Wśród księży byli ks. prałat Ludwik Kamilewski i ks. Jarosław Giżycki, Kapelan Polaków Żytomierszczyzny. W Dzień Zaduszny razem modlili się J.E. Ambasador RP w Kijowie Henryk Litwin z Małżonką, Generalny Konsul RP w Winnicy Krzysztof Świderek, prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur oraz liczni wierni.

Po Mszy Świętej Goście oraz członkowie ŻOZPU złożyli kwiaty oraz zapalili znicze na grobach wybitnych Polaków, którzy spoczywają na Polskim Cmentarzu.

Konsulat Generalny RP w Winnicy 11 listopada 2014 r. organizował uroczystości poświęcone Dniu Niepodległości RP.

Na dworcu kolejowym Winnicy została odsłonięta pamiątkowa tablica, upamiętniająca historyczne spotkanie dwóch mężów stanu, Józefa Piłsudskiego i Simona Petlury, które miało miejsce 94 lata temu.

Odsłonięcia dokonał Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny RP w Kijowie Henryk Litwin, Konsul Generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek, poseł Sejmu RP Franciszek Stefaniuk, Przewodniczący winnickiej obwodowej rady Sergij Swytko, p.o. prezydenta m. Winnicy Sergij Morgunow. Tablicę pobłogosławił o. Konstanty Morozow, kapucyn, proboszcz winnickiej parafii.

Spotkanie Petlury z Piłsudskim było znamienym przykładem współpracy, braterstwa, bojowego ducha i przyjaźni Ukraińców i Polaków w walce «za waszą i naszą wolność». Na mocy tzw. paktu warszawskiego z 1920 r. pod dowództwem J. Piłsudskiego i S. Petlury odbył się wspólny marsz wojsk na Kijów. Do oficjalnego spotkania polskiego marszałka i ukraińskiego atamana doszło w dniach 16-17 maja 1920 r. w Winnicy, dokąd po zdobyciu Kijowa przeniósł się rząd Ukraińskiej Republiki. Przez cały dzień 16 maja 1920, przywódcy obradowali w Winnicy rozwiązując trudnych kwestii. Pożegnanie dwóch liderów odbyło się na stacji kolejowej, gdzie przy dźwiękach hymnów Ukrainy i Polski podali sobie przyjazną dłoń i pożegnali się.

W tym samym dniu w filharmonii winnickiej odbył się uroczysty koncert z okazji Dnia Niepodległości Polski w wykonaniu solistów opery lubelskiej zorganizowany przez Konsulat Generalny RP w Winnicy.

Pierwsze Ogólnoukraińskie Dyktando z języka polskiego na Ukrainie odbyło się 15 listopada, organizowane w ramach projektu «Biało-czerwone ABC». Przystąpiło do niego około 2000 osób. Dyktando pisano we Lwowie, Czerniowcach, Winnicy, Kijowie, Żytomierzu, Łucku, Chmielnickim, Odessie, Dniepropietrowsku i Charkowie, oraz w wielu innych miastach. W Żytomierzu dyktando zostało przeprowadzone pod czujnym okiem p. Mirosławy Starowierow, prezes Żytomierskiego Związku Nauczycieli Polskich. Zwycięzcą został Mirosław Szykarenko uczeń Polskiej Szkoły Sobotnio - Niedzielną przy Żytomierskim Obwodowym ZPU.

WŻytomierzu 21 listopada 2014 odbył się koncert «Wędrująca Eurydyka» z repertuaru Anny German w wykonaniu polskich artystów Agnieszki Babicz oraz zespołu Rama 111. Koncert zorganizował Konsul Generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek oraz p.o. Prezydenta Żytomierza Lubow Cymbaluk.

Koncert rozpoczął się minutą ciszy dla upamiętnienia poległych na Majdanie i podczas działań wojennych ATO. Fantastyczne wykonanie piosenek Anny German ludzie nagrodzili rzesistymi brawami.

We Lwowie 29-30 listopada odbyła się Konferencja «Oświata Polska na Ukrainie. Współczesne wyzwania i perspektywy rozwoju», organizowana w ramach realizacji projektu «Biało-czerwone ABC» przez MSZ i Fundację «Wolność i Demokracja». W konferencji wzięli udział: wiceminister polskiego MEN Ewa Dudek, wicedyrektor Departamentu Polonii MSZ Jacek Junosza Kisielewski, prezes Fundacji «Wolność i Demokracja» Michał Dworczyk, dyrektor ORPEG Anna Atlas, wicedyrektor ORPEG, Joanna Wójtowicz, wicedyrektor Centrum Metodycznego w Drohobyczu Maria Maćkowiak oraz liczna grupa nauczycieli języka polskiego, prezesów organizacji polskich na Ukrainie, dyrektorów sobotnio-niedzielných szkół. Podczas spotkania omówiono perspektywy oraz formy nauczania. Szczególną uwagę zwrócono na podwyższenie jakości procesu dydaktycznego oraz na sposoby promocji nauki języka polskiego wśród uczniów szkół sobotnio-niedzielných.

Polska Wigilia tradycyjnie odbyła się w Winnicy w Filharmonii Obwodowej, organizowana przez Konsula Generalnego RP Krzysztofa Świdereka. Na święto zawitali honorowi Goście JE Ambasador RP w Kijowie Henryk Litwin z Małżonką, przedstawiciele Attachatu wojskowego przy Ambasadzie RP, prezes zarządu Fundacji «Pomoc Polakom na Wschodzie» Janusz Skolimowski i wiceprezes Ewa Ziółkowska, biskup ordynariusz diecezji kamieniecko-podolskiej Leon Dubrawski, delegacja ze Śląska oraz prezosi organizacji polskich. Podczas wigilii Ambasador RP w Kijowie udekorował p. Zygmunta Wilka medalem Zasłużony dla Kultury Polskiej. Pani Grażyna Orłowska-Sondej otrzymała podziękowanie za wieloletnią pracę w zakresie krzewienia kultury polskiej. Dom Polski w Barze otrzymał imię Jana Pawła II.

W koncercie wzięli udział m.in. ukraiński zespół dziecięcy «Barwinek» z Winnicy, Zespół Tańca Ludowego UMCS z Lublina oraz tenor ze Śląska Juliusz Ursyn Niemcewicz. Po koncercie odbyło się opłatkowe spotkanie oraz wieczerza wigilijna, na którą różne dania przywieźli Polacy z Koziatynia, Winnicy i Żytomierza. Członkowie ŻOZPU częstowali gości tradycyjnymi wołyńskimi potrawami wigilijnymi.

WChmielnickim 13/14 XII 2014 roku odbył się finał konkursu «Co wiem o Polsce?». W konkursie wzięła udział młodzież z placówek uczestniczących w programie «Biało-czerwone ABC...». W finale konkursu wzięło udział 61 uczniów z 24 szkół. Najlepszymi – w poszczególnych kategoriach – okazali się: W kategorii «Uczę się języka polskiego I rok»: Dmitrij Jorbiński (Odessa – Polska Szkoła Sobotnia), II rok: Olga Tarnowska (Żytomierz – Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy ŻOZPU). III i więcej rok: Artem Cybulski (Równe – Szkoła Sobotnia przy TKP).

WKorosteniu 14 grudnia 2014 odbył się IX Festiwal Kolędy Polskiej na Żytomierszczyźnie, w ramach eliminacji do Międzynarodowego Konkursu Kolęd w Będzinie pod Honorowym Patronatem Burmistrza Wołodymyra Moskalenki. Kolędy można było usłyszeć w wykonaniu zarówno polonijnych, jak i ukraińskich zespołów. W konkursie wzięli udział także przedstawiciele prawosławnego duchowieństwa «Preobrażenie». Śpiew kolęd, pastorałek jednoczy pokolenia, narody i Kościoły.

Opracowanie redakcji

Jubileusz 25-lecia ŻOZPU oraz VII Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu

Ювілей 25-річчя ЖОСПУ та VII Дні Польської Культури у Житомирі

Jana Piskiwets

W Żytomierzu od 9 do 12 października odbyły się VII Dni Kultury Polskiej i XX Międzynarodowy Festiwal «Tęcza Polesia», zorganizowane przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie z okazji jubileuszu 25-lecia istnienia.

W tym roku ŻOZPU obchodzi jubileusz 25-lecia swego powstania, dlatego VII Dni Kultury Polskiej oraz XX Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej «Tęcza Polesia» zostały temu poświęcone.

У Житомирі з 9 по 12 жовтня відбулись VII Дні Польської Культури і XX Міжнародний Фестиваль «Веселка Полісся», які були організовані Житомирською обласною Спілкою поляків України з нагоди ювілею 25-річчя діяльності.

У цьому році ЖОСПУ святкує ювілей – 25-річчя свого створення, тому VII Дні Польської Культури, а також XX Міжнародний Фестиваль Польської Культури «Веселка Полісся» були присвячені цій знаменній даті

Informacja

Polacy, jak żaden inny naród, mają świadomość swojej odrębności kulturowej i dlatego zawsze pragnęli, bez względu na czasy i historię, jak najwięcej z niej zachować dla przyszłych pokoleń. Żytomierszczyzna nosi w sobie owo niezatarte piętno polskości. To tutaj mieszka największa diaspora polska na Ukrainie.

Już 25 lat temu Żytomierz był świadkiem odradzania się polskości po długich latach prześladowań i zacierania odrębności kulturowej – powstała pierwsza organizacja społeczna zrzeszająca Polaków na terenie obwodu żytomierskiego: Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie im. Jarosława Dąbrowskiego. Wtedy także pojawiła się myśl o zorganizowaniu festiwalu, który odzwierciedlałby piękne nurty polskiej kultury na Polesiu. Po kilku latach organizacja została przekształcona w Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie (ŻOZPU), a jej wizytówką stały się przeprowadzane co roku Dni Kultury Polskiej oraz Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej «Tęcza Polesia».

Інформація

Поляки, як жоден інший народ, мають усвідомлення своєї культурної ідентичності й тому завжди прагнули, незалежно від часів та історії, якнайбільше зберегти тієї культурної спадщини для майбутніх поколінь. Житомирщина ж має в собі також те незгладиме й всепроникаюче тавро польськості, адже саме тут мешкає найбільша польська діаспора в Україні.

25 років тому Житомир був свідком відродження польськості – після тривалих років переслідувань і намагання знищення польської культурної ідентичності – саме тоді виникла перша громадська організація, яка об'єднала поляків на території Житомирської області: Польське Культурно-освітнє Товариство ім. Ярослава Домбровського. Тоді також з'явилася і думка про започаткування фестивалю, який віддзеркалював би прекрасні течії польської культури на Поліссі. Через декілька років ця громадська організація була перетворена в Житомирську обласну Спілку поляків України (ЖОСПУ), а її візитною карткою стали щорічні Дні Польської Культури та Міжнародний Фестиваль Польської Культури «Веселка Полісся».

Konsul RP Edyta Niedźwiedzka
Консул РП Едита Недзведська

Konsul RP w Winnicy Wojciech Mrozowski, Radny III kadencji Sejmiку Śląskiego Zygmunt Wilk / Консул РП у Вінниці Войцех Мрозовський, Депутат III каденції Сілезького Сеймику Зигмунд Вільк

Patronat honorowy nad tymi wydarzeniami objęli marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz, marszałek województwa śląskiego Mirosław Sekuła i prezydent Płocka Andrzej Nowakowski. Patronat medialny sprawowali: TV Polonia, Sojuz TV w Żytomierzu, gazeta «Kurier Galicyjski» oraz czasopismo «Tęcza Żytomierszczyzny».

Uroczystość jubileuszowa zgromadziła wielu przyjaciół ŻOZPU, którzy pragnęli w ten sposób okazać szacunek za wieloletnią pracę na rzecz umacniania tożsamości narodowej Polaków. VII Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu miały urozmaicony program, w którym znalazły się konferencje naukowe, koncerty, spotkania oficjalnych delegacji, dyskusje panelowe i wystawy. Wśród gości

Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, Marszałek wojew. śląskiego Mirosław Sekuła / Голова ЖОЗПУ Вікторія Ляковська-Щур, Маршалек Сілезького воєводства Мирослав Секула

przybyłych do Żytomierza była oficjalna delegacja z Polski pod przewodnictwem marszałka województwa śląskiego Mirosława Sekuły. W uroczystościach wzięli udział polscy dyplomaci na czele z Konsulem Generalnym RP w Winnicy Krzysztofem Świderkiem. W składzie delegacji z Polski byli także członkowie Zarządu Województwa Śląskiego Stanisław Dąbrowa i radny III kadencji Sejmiку Śląskiego Zygmunt Wilk. Na uwagę zasługuje fakt, że na jubileusz ŻOZPU zjechali się prezesi organizacji polonijnych z całej Ukrainy: z Kijowa, ze Lwowa, z Doniecka, Iwano-Frankowska, Chmielnickiego, Winnicy, ze Stryja i z Kałusza oraz całego obwodu żytomierskiego.

w historii polonijnego ruchu na Żytomirszczyźnie. Zaznaczeni zaходи відбулись під Почесним патронатом маршалка Сенату Республіки Польща Богдана Борусевича, маршалка Сілезького воєводства Мирослава Секули і президента міста Плоцька Андрія Новаковського. Медійний патронат надали: ТБ Полонія, телеканал «Союз ТБ» в Житомирі, газета «Галицький Кур'єр» та журнал «Веселка Житомирщини».

Ювілейна урочистість зібрала багато друзів ŻOZPU, які прагнули таким чином віддати повагу за багатолітню роботу заради укріплення національної ідентичності поляків. VII Дні Польської Культури в Житомирі мали насичену програму, в якій були представлені наукові конференції, концерти, зустрічі офіційних делегацій, панельні дискусії і виставки. Серед гостей, які прибули до Житомира, була офіційна делегація з Польщі під головуванням маршалка Сілезького воєводства Мирослава Секули. В урочистостях взяли участь польські дипломати на чолі з Генеральним Консулом РП у Вінниці Кшиштофом Свідерком. У складі делегації з Польщі були також член Уряду Сілезького Воєводства Станіслав Домбровя і депутат III каденції Сілезького Сеймику Зигмунд Вільк, який доклав багато зусиль, щоб налагодити співпрацю між Сілезією і Житомирщиною. На увагу заслуговує той факт, що на ювілей ŻOZPU приїхали голови громадських полонійних організацій зі всієї України: з Києва, Львова, Донецька, Івано-Франківська, Хмельницького, Вінниці, Сtryя і Калуша, а також всієї Житомирської області.

Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, członek Zarządu Wojew. Śląskiego Stanisław Dąbrowa / Голова ЖОЗПУ Вікторія Ляковська-Щур, член Уряду Сілезького Воєводства Станіслав Домбровя

Dni Kultury Polskiej rozpoczęły się w czwartek 9 października w Szkole Muzycznej nr 1 im. Borysa Łatoszyńskiego. Zainaugurowała je wystawa artystyczna pt. «Cały świat wtedy brzmiał romantyczną struną...» i koncert w wykonaniu uczniów i nauczycieli, którzy zaprezentowali różne utwory kameralne związane z polską kulturą. Na rozpoczęcie Dni Kultury Polskiej przybyli konsulowie RP Edyta Niedźwiedzka i Damian Ciarciński.

Kolejny dzień upłynął pod znakiem Juliusza Zarębskiego, wielkiej gwiazdy rozbłyśnej na firmamencie żytomierskim w drugiej połowie XIX wieku. Był on najlepszym uczniem Franciszka Liszta, fenomenalnym pianistą i wybitnym kompozytorem, niestety, przedwcześnie zmarłym. W 160. rocznicę urodzin słynnego artysty Zasłużony dla Kultury Polskiej Zespół Kameralny im. Ignacego Feliksa Dobrzyńskiego zaprezentował podczas koncertu «Juliusz Zarębski i europejski romantyzm» największe dzieło kompozytora Kwintet fortepianowy g-moll. Partię fortepianową wykonała żytomierska pianistka Anna Chrystycz. Błyskotliwa technika, wyrazistość linii muzycznej i wspaniała gra członków zespołu, współbrzmienie i kunszt artystyczny zachwyciły słuchaczy. Koncert przygotowała i prowadziła dr Irena Kopoć, kierownik artystyczny zespołu. Przed koncertem odbyła się dyskusja panelowa na temat: «Romantyzm w muzyce i jego narodowe zróżnicowanie», poświęcona w całości spuściźnie artystycznej Juliusza Zarębskiego. Trzeba przyznać, że w szerokich kręgach żytomierzan postać Zarębskiego jest, niestety, mało znana i warto wkładać wiele wysiłku w jej propagowanie.

W ramach Dni Kultury Polskiej delegacja z Polski oddała hołd wielkim Polakom pochowanym na cmentarzu

Uczestnicy koncertu pt. «Cały świat wtedy brzmiał romantyczną struną»
Учасники концерту «Весь світ тоді лунав романтичною струною»

Дні Польської Культури розпочалися у четвер 9 жовтня в Житомирській музичній школі №1 ім. Бориса Лятошинського. Відкрились вони художньою виставою під назвою «Весь світ тоді лунав романтичною струною» і концертом у виконанні учнів і вчителів, які продемонстрували різні камерні твори, пов'язані з польською культурою. На відкриття Днів Польської Культури прибули Консули РП Едита Недзведська і Дам'ян Чарчіньські.

Наступний день проходив під знаком Юліуша Зарембського - великої зірки європейської музики, що засяяла на небесній житомирській сфері у другій половині XIX віку. Він був найкращим учнем Ференца Ліста, феноменальним піаністом і видатним композитором, який, на жаль, передчасно залишив наш світ.

У 160-ту річницю народження видатного артиста Заслужений колектив польської Культури Камерний ансамбль ім. І. Ф. Добжинського продемонстрував під час концерту «Юліуш Зарембський і європейський романтизм» найбільш відомий твір композитора Квінтет для фортепіано g-moll. Партію фортепіано виконала житомирська піаністка Анна Христич. Блискуча техніка, виразність музичної лінії і прекрасна гра колективу, співзвуччя і артистична майстерність по-справжньому захопили слухачів. Концерт підготувала і вела доктор Ірина Копоть – художній керівник колективу. Перед концертом відбулась панельна дискусія на тему: «Романтизм в музиці і його національне диференціювання», присвячена повністю артистичній спадщині Юліуша Зарембського. Потрібно визнати, що в широких колах житомирян постать Зарембського є маловідомою, і варто прикласти зусиль для її пропагування.

Goście i organizatorzy koncertu pt. «Cały świat wtedy brzmiał romantyczną struną»
Гості та організатори концерту «Весь світ тоді лунав романтичною струною»

У рамках Днів Польської Культури делегація з Польщі віддала честь великим полякам, похованим на цвинтарі в Житомирі. Цей стародавній некрополь,

Dzieci z Polskiego Teatru Lalek «ModernPol», przedstawiły inscenizację «Katechizmu polskiego dziecka» Władysława Belzy / Діти з Польського Театру Ляльок «ModernPol» представили постановку «Катехізису польської дитини» Владислава Белзи

O osiągnięciach naukowych członków ŻOZPU mówił prof. Włodzimierz Jerszow / Про наукові досягнення членів ЖОЗПУ говорив професор Володимир Єршов

polskim w Żytomierzu. Jest to stara nekropolia, założona jeszcze w XVIII wieku, jedna z najważniejszych znajdujących się poza granicami Polski. Goście z Polski uszanowali tych, którzy przez wieki pielęgowali polskie korzenie i nieśli w sobie dziedzictwo kultury i języka polskiego na ziemi poleskiej.

Dni Kultury Polskiej stały się okazją do przeprowadzenia ogólnoukraińskiej konferencji naukowo-praktycznej zatytułowanej «Aktywność polskości to aktywność obywatelska», poświęconej 25-leciu Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Otrzymała się w gościnnych murach Żytomierskiej Obwodowej Biblioteki Naukowej im. Olega Olżycza. Konferencji towarzyszyła wystawa fotograficzna (S. Głabczuk oraz archiwum ŻOZPU) dedykowana 25-leciu ŻOZPU. Projekt był współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych od Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2014 r.».

Uczestników konferencji przywitała prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, po czym głos zabrala konsul RP w Winnicy Edyta Niedźwiedzka. Pani konsul złożyła serdeczne gratulacje z okazji jubileuszu Związku, zaznaczając, że w Winnickim Okręgu Konsularnym ŻOZPU jest jedną z najprężniej działających organizacji polskich. W obchodach wziął udział także konsul RP w Winnicy Wojciech Mrozowski. Marszałek województwa śląskiego Mirosław Sekuła zwrócił uwagę na ważność okresu historycznego, w którym znalazła się Ukraina, oraz na to, że losy Ukrainy w znaczący sposób określają losy przyszłej Europy. Wielkie znaczenie miało wystąpienie Franciszka Brzezickiego, jednego ze współzałożycieli Związku, świadka historii i ostatniego żyjącego więźnia obozu koncentracyjnego w Majdanku. Pan Franciszek opowiedział o trudnych początkach Związku, o odwadze i samozaparciu pierwszych działaczy oraz podziękował obecnemu kierownictwu za owocną i pełną oddania pracę społeczną na rzecz odrodzenia polskości.

zakładений ще в XVIII ст., є одним з найважливіших і найбільших, що знаходяться поза межами Польщі. Гості з Польщі вшанували поляків, які протягом століть підтримували польське коріння і несли в собі спадок культури і польської мови на поліській землі.

Дні Польської Культури також стали нагодою для проведення всеукраїнської науково-практичної конференції під назвою «Активність польськості – то громадянська активність», яка була присвячена 25-річчю Житомирської обласної Спілки поляків України. Відбулася ця конференція в гостинних стінах Житомирської обласної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича. Конференцію супроводжувала фотовиставка (С. Глabczuk та архів ЖОСПУ), присвячена також 25-річчю ЖОСПУ. Проект співфінансовано з коштів, отриманих від Міністерства Закордонних Справ у рамках конкурсу на реалізацію завдання «Співробітництво з Полонією і поляками за кордоном у 2014 році».

Учасників конференції вітала голова ЖОСПУ Вікторія Ляковська-Щур, після чого слово взяла Консул Республіки Польща у Вінниці Едита Недзведська. Пані Консул висловила сердечні вітання з нагоди ювілею Спілки, зазначивши, що у Вінницькому консульському окрузі (в який входить наша область) ЖОСПУ є однією з найбільш дієвих польських громадських організацій. Засідання вшанував своєю присутністю Консул Республіки Польща у Вінниці Войцех Мрозовскі. Маршалек Сілезького воєводства Мирослав Секула звернув увагу на значимість історичного періоду, в якому опинилася Україна, а також на те, що доля України в особливий спосіб визначатиме долю майбутньої Європи. Велике значення мав виступ ветерана полонійного руху Житомирщини пана Франца Бжезицького, одного з співзасновників Спілки у далекому 1989 році, свідка історії і в'язня концтабору Майданек-єдиного живого свідка тих жахливих подій Другої світової війни. Пан Францішек розповів про важкі процеси, які передували заснуванню Спілки, адже це були ще тоталітарні часи колишнього СРСР, про відвагу і самозречення перших

Inni prelegenci podkreślili w swoich wystąpieniach rolę ŻOZPU jako podmiotu aktywności obywatelskiej. Prezes Wiktoria Laskowska-Szczur zaprezentowała słuchaczom 25-letni dorobek organizacji. O osiągnięciach naukowych członków ŻOZPU mówił prof. Włodzimierz Jerszow. Działalność kulturalna była przedmiotem rozważań dr Ireny Kopoć. Podczas konferencji odczytano referat ks. dra Jacka Jana Pawłowicza nt. «Patriotyzm, czyli miłość Ojczyzny w myśli i nauczaniu św. Jana Pawła II». Obrady prowadziła Elwira Gilewicz, wykładowca wyższych uczelni w Żytomierzu oraz Uniwersytetu Warszawskiego, przez wiele lat współpracująca z pierwszym prezesem ŻOZPU Walentym Grabowskim. W dyskusji wzięli udział liczni przedstawiciele i prezesi organizacji polonijnych z Żytomierszczyzny. Wieloletni prezes Związku Polaków na Ukrainie Stanisław Kostecki, obecnie prezes nowo utworzonej partii politycznej «Solidarność», która ma zrzeszać i reprezentować polską mniejszość narodową na Ukrainie, przedstawił założenia programowe ugrupowania. O podstawach ukraińsko-polskiej współpracy w dziedzinie medycyny mówił prof. Anatol Świącicki, kierownik kliniki nr 3 Państwowego Uniwersytetu Medycznego im. A. Bogomolca w Kijowie i prezes Stowarzyszenia Lekarzy Polskich na Ukrainie. Podczas konferencji pokazano film o historii i działalności ŻOZPU pt. «My nie zapomnieliśmy o Polsce», wyróżniony przez marszałka Senatu RP w konkursie dla dziennikarzy polonijnych. Związek Polaków w Żytomierzu prowadzi ożywioną działalność edukacyjną wśród najmłodszego pokolenia. Najmniejsze dzieci z polskiej szkoły sobotnio-niedzielnej, uczestniczące w zajęciach Polskiego Teatru Lalek «ModernPol», przedstawiły krótką i wzruszającą inscenizację «Katechizmu polskiego dziecka» Władysława Bełzy.

W części praktycznej, która przybrała postać dyskusji, wystąpili Rafał Dzięciołowski i Robert Czyżewski z Fundacji Wolność i Demokracja, którzy przedstawili perspektywę projektu «Biało-czerwone ABC. Program wspierania oświaty polskiej na Ukrainie». Julia Jarosz, kierownik

działu Spółki, a także podziękował niniejszemu kierownictwu za płodną i pełną oddania społeczną pracę na korzyść odrodzenia polskości na terenach Żитомирщини.

Inni lektori także podkreślili u swoich wystąpiach rolę ЖОСПУ як дієвого і значимого суб'єкта громадянської активності в Житомирській області. Голова Спільки Вікторія Ляковська-Щур продемонструвала слухачам 25-річний dorobek діяльності організації. Про наукові досягнення членів ЖОСПУ говорив професор Володимир Єршов. Культурна діяльність була предметом występu doktora Ірини Копоть. Під час конференції прочитано referat kсьондза doktora Яцека Яна Павловича на тему «Патріотизм або любов до Вітчизни в думках і навчанні Святого Яна Павла II». Засідання веде Ельвіра Гілевич, викладач вищих навчальних закладів Житомира, а також Варшавського Університету, яка упродовж багатьох років співпрацювала з першим головою ЖОСПУ Валентином Грабовським. У дискусії взяли участь численні представники і голови полонійних організацій Житомирщини.

Багаторічний голова Спільки поляків України Станіслав Костецький, а тепер ще й голова новоствореної політичної партії «Солідарність», яка має за мету об'єднувати і репрезентувати польську національну меншину в Україні, представив програмні засади цієї політичної партії. Про підстави українсько-польського співробітництва в галузі медицини говорив професор Анатолій Свінцицький – керівник клініки №3 Державного медичного університету ім. А. Богомольця в Києві і голова Товариства Польських Лікарів в Україні. Під час конференції продемонстровано фільм про історію і діяльність ЖОСПУ під назвою «Ми не забули про Польщу», який був відзначений маршалком Сенату Республіки Польща в конкурсі для журналістів Полонії. Спілька поляків в Житомирі провадить жваву освітню діяльність серед наймолодшого покоління. Діти з польської суботньо-недільної школи, що беруть участь в заняттях Польського Театру Ляльок «ModernPol»,

wydziału prawnego państwowej służby rejestracyjnej, omówiła zmiany i aktualną sytuację w ukraińskim prawodawstwie dotyczącym rejestracji i praw organizacji społecznych. Uczestnicy konferencji podkreślali, że powinny zostać podjęte działania zmierzające do zjednoczenia organizacji polskich na Ukrainie, czemu winno służyć wypracowanie szerszej platformy współpracy istniejących podmiotów.

W sobotę 11 października odbyło się oficjalne spotkanie delegacji województwa śląskiego z władzami obwodu żytomierskiego. Jego uczestnicy zadeklarowali wolę podpisania umowy o współpracy między regionami. Ze strony ukraińskiej udział w spotkaniu wzięli najwyżsi urzędnicy państwowi: przewodniczący Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej Sergij Maszkowski oraz przewodniczący Żytomierskiej Rady Obwodowej Witalij Francuz, stronę polską reprezentowali marszałek województwa śląskiego Mirosław Sekuła, członek Zarządu Województwa Śląskiego Stanisław Dąbrowa oraz konsulowie RP w Edyta Niedźwiedzka i Wojciech Mrozowski. Przewodniczący Rady Obwodowej zaznaczył: «To dla nas wielki zaszczyt, że Żytomierzczyna jest ośrodkiem pojednania ukraińskiej i polskiej kultury, czego potwierdzeniem jest XX Festiwal „Tęcza Polesia”, na który przybyli przedstawiciele polskich wspólnot z różnych rejonów Żytomierzczyny, a także z różnych obwodów Ukrainy. Festiwal jest corocznym podsumowaniem różnorodnych działań, którymi już 25 lat zajmuje się Obwodowy Związek Polaków». Podczas spotkania omówiono kierunki obopólnych starań, mające na celu pogłębienie stosunków międzynarodowych. «Żytomierzczyna – powiedział Witalij Josypowycz Francuz – dziękuje polskiemu narodowi za wsparcie udzielone Ukrainie w tych ciężkich czasach. W dalszym ciągu będziemy kontynuować współpracę na poziomie regionalnym i będziemy wspierać działalność Związku Polaków».

Kulminacyjnym punktem Dni Kultury Polskiej był XX Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej «Tęcza Polesia». Żytomierzanie oraz goście zgromadzili się w sobotę wieczorem 11 października w głównej sali Żytomierskiego Teatru Muzyczno-Dramatycznego im. I. Koczergi. Chętnych było więcej niż miejsc na widowni, a jest to największa sala teatralna w mieście, licząca 1200 miejsc.

Festiwal zaszczycili swoją obecnością marszałek województwa śląskiego, konsul generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek, wysokiej rangi przedstawiciele ukraińskich władz państwowych: przewodniczący Rady Obwodu Żytomierskiego Witalij Francuz, kandydat na wicegubernatora Jarosław Łaguta, kierownik Wydziału do spraw Kultury Żytomierskiej ODA Jurij Gradowski. Kościół katolicki był reprezentowany przez kapelana Polaków Żytomierzczyny ks. Jarosława Giżyckiego. Na widowni zasiedli przedstawiciele środowisk polskich i polonijnych z całej Ukrainy. Byli prezesi i działacze organizacji polskich z: Kijowa, Lwowa, Doniecka, Chmielnickiego, Iwano-Frankowska, Winnicy, Stryja, Kałusza oraz z całej Żytomierzczyny.

Należy wspomnieć, że festiwal miał wymiar szczególny także ze względu na obecne problemy, które przeżywa

представили для присутніх хвилюючу постановку «Катехізису польської дитини» Владислава Белзи.

У практичній частині, яка перейшла у формат дискусії, виступили Рафаїл Дженьчоловські і Роберт Чижевські з Фондації Свобода і Демократія, які представили перспективи проекту «Біло-червоний АВС. Програма підтримки польської освіти в Україні». Юлія Ярош, керівник юридичного відділу Державної реєстраційної служби, розповіла про зміни і актуальну ситуацію в українському законодавстві, що стосуються реєстрації і прав громадських організацій. Учасники конференції підкреслювали, що повинні підтримуватись дії, які спрямовані на об'єднання польських організацій в Україні, для чого власне і має слугувати вироблення ширшої платформи співробітництва існуючих суб'єктів громадянського суспільства.

У суботу 11 жовтня відбулась офіційна зустріч делегації Сілезького воєводства з керівниками Житомирської області. Її учасники задекларували волю до підписання угоди про співробітництво між двома регіонами. З українського боку участь у зустрічі взяли найвищі державні очільники області: голова Житомирської обласної державної адміністрації Сергій Машковський та голова Житомирської обласної ради Віталій Француз. Польську сторону репрезентували маршалек Сілезького воєводства Мирослав Секула, член Уряду Сілезького Воєводства Станіслав Домбров та Консули Республіки Польща у Вінниці Едита Недзведська і Войцех Мрозовські. Голова облради зазначив: «Для нас велика честь, що саме Житомирщина є осередком поєднання української і польської культури, підтвердженням чому є і XX Міжнародний фестиваль "Веселка Полісся", на який прибули представники польських осередків з районів Житомирщини, а також з різних областей України. Фестиваль є щорічним підсумком різноманітних культурно-освітніх заходів, якими вже 25 років опікується Обласна Спілка поляків». Під час зустрічі обговорено напрями спільної діяльності, що має на меті поглиблення міжнародних взаємин. «Житомирщина, – зазначив Віталій Француз, – дякує польському народу за підтримку, яку він надає для України у ці важкі часи. Надалі ми продовжуватимемо співробітництво на регіональному рівні, і ми підтримуватимемо діяльність Обласної Спілки поляків».

Кульмінацією і яскравим акордом Днів Польської Культури став XX Міжнародний Фестиваль Польської Культури «Веселка Полісся». Житомир'яни та гості міста зібралися в суботу увечері 11 жовтня в головному залі Житомирського музично-драматичного театру ім. І. Кочерги. Охочих потрапити на фестиваль було більше ніж місць у залі театру, а це найбільший театральний зал в місті, що нараховує 1200 місць.

Фестиваль вшанували своєю присутністю маршалек Сілезького воєводства Мирослав Секула, Генеральний Консул РП у Вінниці Кшиштоф Свідерек, представники української державної влади високого рангу: голова Житомирської обласної ради Віталій Француз, кандидат на посаду заступника голови Житомирської облдержадміністрації Ярослав Лагута, начальник управління культури і туризму Житомирської

Ukraina. Uczestnicy festiwalu uczcili minutą ciszy pamięć tysięcy poległych żołnierzy i cywilów w walce o wolność i suwerenność państwa ukraińskiego.

Po odśpiewaniu hymnów narodowych na scenę zostali zaproszeni goście honorowi. Wyrazili oni uznanie dla ogromu działań wszystkich animatorów ruchu polonijnego w Żytomierzu i obwodzie, zwłaszcza prezesów ŻOZPU. 25 lat pracy to całe pokolenie ludzi zaangażowanych w odrodzenie i krzewienie polskości. Przedstawiciele władz wręczyli pamiątkowe dyplomy i nagrody zasłużonym działaczom ŻOZPU. Konsul generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek, doceniając trud wkładany w szerzenie polskiej kultury i języka polskiego na terenie Żytomierszczyzny, przekazał na ręce prezes Wiktorii Laskowskiej-Szczur komputer mobilny jako dowód uznania dla dotychczasowej pracy. Witalij Francuz wręczył dyplom Rady Obwodowej bp. Janowi Purwińskiemu, Marii Piwowarskiej oraz Zygmuntowi Wilkowi. Jarosław Łaguta w imieniu Obwodowej Administracji Państwowej odznaczył Franciszka Brzezickiego, Irenę Kopoć i Włodzimierza Jerszowa. Dyplomem Rady Miejskiej zostali odznaczeni: Irena Świtelska, Mirosława Starowierowa, Elwira Gilewicz, Jan Boczkowski i Jadwiga Poliszczuk. J. Gradowski wręczył nagrody: Bogdanowi Poliszczukowi, Dinie Chalimonczuk, Sergiuszowi Świtelskiemu oraz Żannie i Olegowi Szczyszkinom.

Część artystyczną wypełniły występy zespołów polonijnych z Żytomierszczyzny i Podola oraz wspomniały recital tenora Opery Śląskiej Juliusza Ursyna-Niemcewicz. Koncert festiwalowy prowadziły dr Wiktoria Wachowska i Helena Staniszevska.

W wykonaniu zespołu wokalnego Malwy pod kierownictwem Ireny Nawojewej zabrzmiało budzące zadumę «Preludium» Fryderyka Chopina. Dina Chalimonczuk (akomp. Tetiana Daniuk) przywiozła z Olewska piosenkę autorstwa Majki Jeżowskiej «Kołysanka dla mamy». Najwdzięczniej chyba prezentują się zawsze najmłodsi wykonawcy, którzy dostali gromkie brawa za swoje występy. Były to zespoły wokalne i taneczne: Polski Dziecięcy Zespół Wokalny «Dzwoneczki» z Żytomierza (kier. Jadwiga i Bogdan Poliszczukowie), Wokalny Zespół «Kolorowe Ptaszki» z Wołodarska Wołyńskiego (kier. Żanna i Oleg Szczyszkinowie) oraz Polski Ludowy Zespół Taneczny «Koroliski» z Żytomierza (kier. Irena i Sergiusz Świtelscy), który specjalnie na tę okazję przygotował premierową kompozycję taneczną «Suitę tańców polskich». Z Winnickiego Kulturalno-Oświatowego Związku Polaków przyjechały dwa zespoły wokalne: trio Ażur, które zaśpiewało uroczę piosenki o Lwowie, oraz zespół Srebrne Głosy (kier. Irena Godna). Występy artystów z Ukrainy zwieńczyły utwory w wykonaniu solistki Ireny Nawojewej i zasłużonych weteranów żytomierskiej sceny artystycznej – Polskiego Zespołu Wokalnego «Poleskie Sokoły» (kier. Jan Boczkowski).

Wspomniały tenor ze śląskiego Bytomia Juliusz Ursyn-Niemcewicz swoim kunsztownym śpiewem porwał całą widownię. Zabrzmiały słynne arie operowe i operetkowe, perły światowej muzyki klasycznej, podane w taki sposób, że 40 minut recitalu minęło w mgnieniu oka. Zgromadzeni na widowni słuchacze poczuli się jak rodzina, zwłaszcza

облдержадміністрації Юрій Градовський. Католицька церква була репрезентована Капеланом поляків Житомирщини ксьондзом Ярославом Гіжицьким. У глядацькому залі зайняли місця представники польських організацій зі всієї України. Були голови і діячі польських організацій з Києва, Львова, Донецька, Хмельницького, Івано-Франківська, Вінниці, Стрия і Калуша, а також всієї Житомирської області.

Варто підкреслити, що фестиваль мав особливий відтінок також і з огляду на нинішні труднощі і важкі часи, які переживає Україна. Учасники фестивалю вшанували хвилиною мовчання пам'ять тисяч полеглих військових і цивільних громадян у боротьбі за свободу і суверенітет української держави.

Після виконання Державних гімнів на сцену були запрошені почесні гості. Вони висловили вдячність за величезну роботу всім представникам полонійного руху в Житомирі і області, й особливо керівнику ЖОСПУ. 25 років наполегливої роботи - це ціле покоління людей, задіяних у діяльності задля відродження польськості. Представники влади вручили пам'ятні дипломи і нагороди заслуженим діячам ЖОСПУ. Генеральний Консул РП у Вінниці Кшиштоф Свідерек, на відзначення тих зусиль і праці, що вкладаються у поширення польської культури і польської мови на території Житомирщини, передав голові Обласної Спільки поляків Вікторії Лясковській-Щур мобільний комп'ютер, як доказ визнання її постійної і наполегливої праці у вищезазначених напрямках. Віталій Француз вручив дипломи обласної ради єпископу Яну Пурвінському, Марії Пивоварській та Сигизмунду Вілку. Ярослав Лагута від імені обласної державної адміністрації відзначив Франца Бжезицького, Ірину Копоть і Володимира Єршова. Дипломом Житомирської міської ради були нагороджені: Ірина Світельська, Мирослава Старовєрова, Ельвіра Гілевич, Ян Бочковський і Ядвіга Поліщук. Юрій Градовський вручив нагороди Богдану Поліщуку, Діні Халімончук, Сергію Світельському, а також Жанні і Олегу Шишкінім.

Артистичну частину фестивалю наповнили виступи колективів Полонії з Житомирщини і Поділля, а також прекрасний сольний концерт тенора Сілезької опери Юліуша Урсина-Нємцевича. Фестивальний концерт вели доктор Вікторія Ваховська і Олена Станішевська.

У виконанні вокального ансамблю «Мальви» під керівництвом Ірини Навоєвої пролунала «Прелюдія» Фридерика Шопена, що спонукала до задумливого настрою. Діна Халімончук (акomp. Тетяна Данюк) привезла з Олевська пісню авторства Майки Єжовської «Колискова для мамі». Публіка завжди найвдячніша для наймолодших виконавців, які й власне одержали гучні браво за свої виступи. Це були вокальні і танцювальні колективи: Польський Дитячий Вокальний Колектив «Дзвіночки» з Житомира (кер. Ядвіга і Богдан Поліщуки), Вокальний Колектив «Кольорові Пташки» з Володарськ-Волинського (кер. Жанна і Олег Шишкіни) та Польський Народний Танцювальний Ансамбль «Короліски» з Житомира (кер. Ірина і Сергій Світельські), який спеціально з цієї нагоди підготував прем'єрну композицію «Сюїта польських танців».

Jana Piskiwets

Franciszek Brzezicki, jeden ze współzałożycieli Związku, Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur / Франц Бжезицький, один із співзасновників Спілки, Голова ЖОСПУ Вікторія Ляковська-Щур

gdy ze sceny zabrzmiały polskie nuty. Artysta ze Śląska przyniósł Polakom zgromadzonym w żytomierskim teatrze część Ojczyzny, kwintesencję polskiej sztuki.

Zwieńczeniem VII Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu była niedzielna msza święta sprawowana w katedrze św. Zofii przez ordynariusza diecezji kijowsko-żytomierskiej ks. arcybiskupa Piotra Malczuka. Przed rozpoczęciem liturgii abp Malczuk razem z konsulem generalnym RP w Winnicy Krzysztofem Świderekiem i przedstawicielem województwa śląskiego zapalili znicze i złożyli wiązanek kwiatów przed pomnikiem wielkiego Polaka św. Jana Pawła II. W kazaniu ks. abp wskazał na wspaniałą wystawę Polaków podczas II wojny światowej. Szczególną intencją wspólnej modlitwy była prośba o pokój na Ukrainie oraz podziękowanie Bogu za 25 lat pracy ŻOZPU.

Ostatnim akordem uroczystych obchodów jubileuszowych był wspaniały koncert muzyki kameralnej «Dona nobis pacem» («Obdarz nas pokojem») w wykonaniu Zasłużonego dla Kultury Polskiej Zespołu Kameralnego im. I. F. Dobrzyńskiego pod kierownictwem dr Ireny Kopoć. W starych murach żytomierskiej katedry zabrzmiały utwory Mozarta, Bacha, Giulianiego i in. Przy akompaniamencie kwartetu smyczkowego (Katarzyna Chomenko, Angelina Giria-Tkaczuk, Maria Martynenko, Irena Pokropywna) można było usłyszeć Sergiusza Gorkuszę (gitara), Aleksandra Werbachowskiego (gitara), Helenę Zyrianową-Kożuszkę (flet) i Eugenię Gintowt (śpiew). Koncert prowadziła Elwira Gilewicz.

Na zakończenie Dni Polskiej Kultury słowa wdzięczności i uznania wyrazili konsul generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek, Stanisław Dąbrowa, członek Zarządu Województwa Śląskiego, Franciszek Brzezicki, jeden ze współzałożycieli ŻOZPU i ks. Jarosław Giżycki, chrystusowiec, kapelan Polaków Żytomierszczyzny. Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur w imieniu Polaków Żytomierszczyzny podziękowała Generalnemu Konsulatowi RP w Winnicy, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie oraz wszystkim tym, którzy przyczynili się do organizacji i przeprowadzenia uroczystości.

Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu pokazały, że Żytomierszczyzna tętni polskością, a Żytomierski Obwodowy ZPU ma przed sobą wielką przyszłość.

ks. Jarosław Giżycki, Elwira Gilewicz,
Wiktoria Laskowska-Szczur

Вінницьку Культурно-освітню Спілку поляків представили два вокальні колективи: тріо «Ажур», яке заспівало чарівні пісні про Львів, колектив «Срібні Голоси» (кер. Ірина Годна). Пролунали твори у виконанні солістки Ірини Навоевої і заслужених ветеранів житомирської артистичної сцени Польського Вокального Колективу «Поліські Соколи» (кер. Ян Бочковський).

Юліуш Урсин-Нємцевич своїм чарівним співом захопив весь глядацький зал. У його виконанні залунали відомі оперні і опереткові арії, перли світової класичної музики, подані таким чином, що 40 хвилин сольного концерту минуло як одна мить. Присутні у глядацькому залі слухачі відчували себе як єдина родина, особливо, коли зі сцени залунали польські ноти. Артист з Сілезії приніс полякам, які зібрались в Житомирському театрі, частинку Вітчизни, квінтесенцію польського мистецтва.

Вінцем VII Днів Польської Культури в Житомирі була недільна Свята меса в кафедрі Святої Софії, яку відправив архієпископ Київсько-Житомирської дієцезії ксьондз Петро Мальчук. Перед початком архієпископ Мальчук разом з Генеральним Консулом РП у Вінниці Кшиштофом Свідерком і представником Сілезького воєводства запалили священні вогні і поклали квіти перед пам'ятником Святого Яна Павла II. У проповіді архієпископ вказав на променистий приклад поляків в часи Другої світової війни. Особливим наміром спільної молитви було прохання про мир в Україні та вдячність Богові за 25 років роботи ЖОСПУ.

Останнім акордом урочистих ювілейних заходів був прекрасний концерт камерної музики «Dona nobis pacem» («Наділи нас миром») у виконанні Заслуженого колективу Польської Культури Камерного ансамблю ім. Ігнація Фелікса Добжинського під керівництвом доктора Ірини Копоть. У старих стінах житомирської кафедри лунали твори Моцарта, Бівальді, Шуберта та ін. У супроводі струнного квартету (Катерина Хоменко, Анжеліна Гіря-Ткачук, Марія Мартиненко, Ірина Покропивна) виступили солісти Сергій Горкуша (гітара), Олександр Вербаховський (гітара), Олена Зирянова-Кожушко (флейта) і Євгенія Гінтовт (сопрано). Концерт вела Ельвіра Гілевич.

На завершення Днів Польської Культури слова вдячності і визнання висловили Генеральний Консул РП у Вінниці Кшиштоф Свідерек, член Уряду Сілезького воєводства Станіслав Домброва, один із співзасновників ЖОСПУ Франц Бжезицький і Капелан поляків Житомирщини ксьондз Ярослав Гіжицький. Голова ЖОСПУ Вікторія Ляковська-Щур від імені поляків Житомирщини подякувала Генеральному Консульству РП у Вінниці, Фонду Допомога полякам на Сході та всім тим, хто посприяв організації і переведенню ювілейних урочистостей у Житомирі.

Дні Польської Культури в Житомирі підтвердили, що на Житомирщині живе польськість, а Житомирська обласна СПУ має перед собою велике майбутнє і ще багато справ задля утвердження і зміцнення полонійного руху на теренах нашої області.

кс. Ярослав Гіжицький, Ельвіра Гілевич,
Вікторія Ляковська-Щур

«Za waszą i naszą wolność» «За вашу і нашу свободу»

16 listopada w katedrze żytomierskiej św. Zofii Polacy Żytomierszczyzny uroczystie obchodzili Święto Niepodległości w 96 rocznicę odzyskania przez Polskę niezawisłości. Uroczystości rozpoczęła Msza święta w intencji Ojczyzny, którą celebrował Ks. Kanonik Wiktor Makowski. Po zakończeniu liturgii odbył się świąteczny koncert zorganizowany przez Kapelanę Polską w Żytomierzu, Centrum Polskie, młodzieżową «Asocjację Polaków Żytomierszczyzny» oraz Żytomierski Obwodowy ZPU.

W uroczystościach wzięli udział dostojni Goście: Pan Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy Sylwester Rudy, przedstawiciele władz miejskich na czele z zastępcą Prezydenta Miasta Żytomierza Panem Oleksandrem Boczkowskim, Pani Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur. Wśród wiernych licznie zgromadzonych w murach czcigodnej katedry byli prezesi polskich organizacji kulturalno-oświatowych, nauczyciele języka polskiego, działacze polonijni, osoby duchowne, siostry zakonne, przedstawiciele mediów.

W tym dniu podczas Mszy św. na urząd proboszcza parafii katedralnej został wprowadzony Ksiądz Kanonik Wiktor Makowski. Oficjalnej instalacji nowego proboszcza dokonał z ramienia J.E. Ks. Arcybiskupa Kanclerz Kurii Kijowsko-Żytomierskiej, proboszcz konkatedry kijowskiej Ks. Witalij Beszkuryj. Ks. Kanonik z drżeniem serca i ogromnym sentymentem przyjął urząd, złożwszy ręce na ołtarzu pańskim i wyznawszy wiarę – zgodnie z obrzędem. W swoim słowie podkreślił, że jest związany z katedrą od dziecka, bowiem sam pochodzi z Żytomierza, tutaj przystępował do sakramentów, od chrztu św. do kapłaństwa włącznie.

16 листопада у Житомирському кафедральному костьолі Св. Софії відбулися урочисті заходи, присвячені 96-й річниці незалежності Польщі. Урочисті заходи розпочалися святковим богослужінням за Батьківщину, яку відправив Віктор Маковський. По закінченню літургії відбувся святковий концерт, організований Капеланією Польською в Житомирі, Польським центром, Житомирською обласною громадською молодіжною організацією «Асоціація поляків Житомирщини», Житомирською обласною СПУ.

У цих заходах взяли участь поважні гості: консул Республіки Польща у Вінниці Сильвестр Руди, заступник Житомирського міського голови Олександр Бочковський, голова Житомирської обласної Спільноти поляків України Вікторія Ляковська-Щур. Серед віруючих у костьолі також були присутні голови польських національно-культурних товариств області, вчителі польської мови, польські діячі, духовні особи, черниці монаших орденів, представники ЗМІ.

В цей день вірні парафії Св. Софії отримали нового настоятеля – ксьондза каноніка Віктора Маковського – корінного житомирянина, який виріс при цій парафії. Пастиря вірним представив канцлер Києво-Житомирської дієцезії РКЦ Віталій Безшукий. Звертаючись до віруючих, щойно призначений настоятель наголосив, що із самого дитинства пов'язаний із собором – тут він приступив до таїнства Хрещення і священства.

Настоятель парафії закликав вірних пам'ятати історію здобуття незалежності Польщею, шанувати пам'ять полеглих за Батьківщину. Завдяки тим жертвам, які принесли на вівтар свободи, сьогодні вільна Польща є повноправним членом Європейського Союзу,

W płomiennym kazaniu nowy proboszcz parafii wezwał wiernych do pielęgnowania pamięci historycznej o wywalczonej przez Polskę niepodległości, do poszanowania pamięci poległych za Ojczyznę. To dzięki tej ofierze złożonej na Ołtarzu Wolności, wolna Polska jest dzisiaj członkiem europejskiej wspólnoty, domem, w którym wartości chrześcijańskie, demokracja i wolność są gwarantowane każdemu Polakowi.

W tym trudnym dla Ukrainy momencie dziejów, w czasach prób i doświadczeń, Kościół Katolicki modli się za ukraińskich żołnierzy na Donbasie, o pokój i zgodę, w duchu poszanowania prawa każdego narodu do samostanowienia o sobie. Ks. Kanonik podkreślił, że razem – ramię w ramię – o wolność Ukrainy walczą synowie tej ziemi, Ukraińcy i Polacy, obywatele Ukrainy.

Po uroczystej Mszy Świętej odbył się świąteczny koncert zatytułowany «За waszą i naszą wolność». Zarówno słuchaczom jak i artystom swoje serdeczne życzenia i gratulacje złożył zastępca Prezydenta Żytomierza p. Oleksandr Boczkowski, p. Konsul RP w Winnicy Sylwester Rudy, Oleksander Piwowarski, proboszcz parafii św. Zofii ks. Kanonik Wiktor Makowski, p. Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur.

W wystąpieniach przewijał się wątek o tym, że dwa narody, polski i ukraiński wspólnie walczyły o niepodległość w 1918 r. płacąc za nią wysoką cenę. Hasło «За waszą i naszą wolność» brzmiało z nową siłą, gdy bratnie narody razem walczyły z nawałą radzieckiej Rosji. I dzisiaj, gdy Ukraińcy bronią swojego prawa do niepodległości, Ukraina odczuwa przyjazną pomocną dłoń bratniego narodu polskiego. Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy życzył Ukraińcom sukcesów w walce o wolność i niepodległość państwa ukraińskiego.

Zasłużony dla Kultury Polskiej Zespół Kameralny im. F. Dobrzyńskiego (pod kier. dr muzykologii Ireny Kopoć) zaprezentował wspaniały koncert gitarowy A. Vivaldi (partię solową na gitarze wykonał Oleksander Werbachowski) / Заслужений колектив польської культури камерний ансамбль ім. Ф. Добжинського (керівник Ірина Копоть) презентував чудовий концерт для гітари А. Вівальді (соло на гітарі виконав Олександр Вербахівський)

домом, в якому кожному поляку гарантовані усі християнські цінності, свобода і демократія. В ці тяжкі часи випробувань для Української Держави католицький костюл молиться за українських бійців на Донбасі, мир злагоди і спокій. В. Маковський наголосив, що разом з українцями відстоюють незалежну Україну і поляки, які є громадянами України.

Після урочистої Служби Божої відбувся святковий концерт «За вашу і нашу свободу», на якому звучали твори польських композиторів та польські народні пісні у виконанні польського дитячого театру ляльок «МодернПол» (керівник Вікторія Зубарева), вокального квартету «Мальви» (керівник Ірина Навоєва), Заслуженого колективу польської культури камерного ансамблю ім. Ф. Добжинського (керівник Ірина Копоть), Заслуженого колективу польської культури дитячого вокального колективу «Дзвонечки» (керівники Ядвіга та Богдан Полішук), кафедрального хору костюлу Св.Софії (керівник Регіна Смірнова), Заслуженого колективу польської культури польського народного вокального ансамблю «Поліські соколи» (керівник Ян Бочковський).

Zasłużony dla Polskiej Kultury Zespół Wokalny «Poleskie Sokoly» (pod kier. Jana Boczkowskiego) Заслужений колектив польської культури польський народний вокальний ансамбль «Поліські соколи» (керівник Ян Бочковський)

Чęść artystyczną świątecznego koncertu zapoczątkowały dzieci z Polskiego Dziecięcego Teatru Lalek «ModernPol» (pod kier. Wiktorii Zubarewej). Uczniowie Polskiej Szkoły sobotnio-niedzielnej recytowały wiersze patriotyczne. Następnie w wykonaniu wokalnego kwartetu «Malwy» zabrzmiała muzyka F. Chopina (pod kier. Ireny Nawojewej). Zasłużony dla Kultury Polskiej Zespół Kameralny im. F. Dobrzyńskiego (pod kier. dr muzykologii Ireny Kopoć) zaprezentował wspaniały koncert gitarowy A. Vivaldi (partię solową na gitarze wykonał Oleksander Werbachowski). W koncercie wzięła udział także p. Katarzyna Bakalczuk, wykonując przepiękny utwór C. Francka. Wśród wykonawców znalazły się także: Zasłużony dla Kultury Polskiej Dziecięcy Wzorcowy Zespół Wokalny «Dzwoneczki» (pod kier. Jadwigi i Bogdana Poliszczuków), Chór Katedralny św. Zofii, który zaśpiewał «Modlitwę o pokój» (kier. Regina Smirnowa). Irena Nawojewa wykonała znaną w Polsce pieśń patriotyczną «Czerwone Maki na Monte Cassino» poświęcając ją obecnemu na Mszy św. i koncercie p. Franciszkowi Brzezickiemu, b. więźniowi Majdanka i stalinowskich gułagów. W wykonaniu Zasłużonego dla Polskiej Kultury Zespołu Wokalnego «Poleskie Sokoly» (pod kier. Jana Boczkowskiego) można było usłyszeć wiązanek pięknych pieśni patriotycznych.

Koncert zakończył się wspólnych odśpiewaniem «Roty» przez wszystkie zespoły i solistów. Do śpiewu włączyli się wszyscy zebrani w katedrze św. Zofii.

Przed katedrą na zebranych czekał poczęstunek. Dzieci ze szkoły Ogólnokształcącej Nr 36 wykonały pięknego poloneza. Zjednoczenie Szlachty Polskiej przy współudziale Caritas zorganizowało wiktorynę dziecięcych prac. Obok katedry na Gości czekały przysmaki polskiej kuchni, w tym bigos, a chętni mogli obejrzeć ciekawe zdjęcia na wystawie fotograficznej.

Piękne obchody Święta Niepodległości Polski w Żytomierzu umacniają jedność między narodami, bratają ludzi pomiędzy sobą. W tych Dniach odczuwa się głębiej więź, która łączy zarówno Polaków w różnych częściach świata, jak też głębokie umiłowanie tej Ojczyzny w której mieszkają, Ukrainy.

Oleksandr Pywowski
tłum. ks. Jarosław Giżycki

Katarzyna Bakalczuk, wykonała przepiękny utwór C. Francka
Катерина Бакальчук виконала прекрасний твір С. Франька

Ірина Навоєва виконала відому всім полякам патріотичну пісню «Червоні маки на Монте Касіно», яку вона присвятила присутньому у храмі в'язневі Майданека і сталінських таборів Францу Бржезицькому. «Поліські Соколи» виконали низку патріотичних пісень.

Із святом усіх присутніх вітали Олександр Бочковський, Сильвестр Руди, Віктор Маковський, Вікторія Ляковська-Щур.

О. Бочковський і С. Руди у своїх промовах висловили думку про те, що польський і український народи разом виборювали свою незалежність у 1918 р., заплативши за неї високу ціну. Як ніколи для українців і поляків стало важливим гасло «За нашу і вашу свободу», коли братні народи разом боролися проти радянської Росії. І сьогодні, коли українці відстоюють своє право на незалежну державу, Україна відчуває дружню підтримку братнього польського народу. Консул Республіки Польща у Вінниці побажав успіхів українцям у боротьбі за свободу і незалежність Української Держави.

Завершилося святкування Дня Незалежності Польщі спільним виконанням всіма присутніми у кафедральному костелі Св. Софії неофіційного гімну народу Польщі «Рота».

Учні загальноосвітньої школи № 36 виконали танок «Полонез». ЖОМГО Союз польської шляхти разом з благодійною організацією РКЦ «Карітас» організували виставку дитячих робіт. Біля храму на всіх гостей очікувало частування стравами польської кухні.

Святкування Дня Незалежності Польщі в Житомирі засвідчило духовну єдність польського і українського народів, їхню готовність ділити разом радість, скруту і горе, а також патріотизм житомирських поляків, для яких Україна є також Батьківщиною.

Олександр Пивоварський

Wybaczamy i prosimy o wybaczenie Historia nie może nas dzielić

– Historia, nawet najbardziej dramatyczna, nie może dzielić naszych narodów. Wybaczamy i prosimy o wybaczenie – powiedział w polskim Sejmie prezydent Ukrainy Petro Poroszenko, nawiązując tym samym do słów ze słynnego orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.

– W 1991 roku Ukraińcy znowu odzyskali swoje państwo i w ciągu ponad 20 lat szczyciliśmy się tym, że na Ukrainie nie przelano ani jednej kropli krwi. Cieszyliśmy się, że udało się nam odzyskać niezależność, ale dzisiaj płacimy niezwykle wysoką cenę za naszą tożsamość europejską, za naszą samodzielność – mówił ukraiński prezydent. – Płacimy wartością najwyższą – życiem ludzkim – dodał.

Jednym z najważniejszych fragmentów przemówienia Poroszenki była zapowiedź, że po powrocie do swojego krajułoży w parlamencie wniosek o zrzeczenie się statusu państwa pozablokowego, co ma dać szansę, że Ukraina pójdzie w stronę NATO. Mówił też, że już dzisiaj Ukraina pogłębia współpracę z Sojuszem, zmienia orientację i prze-

chodzi na standardy natowskie.

Poroszenko miał znaczek «S» wpięty w klapę

– Polska przede wszystkim kojarzy się z ruchem «Solidarności», która połączyła Polaków w walce o wolność i rozpoczęła falę zmian demokratycznych, do których doszło w wielu państwach europejskich – zaznaczył Poroszenko. Podkreślił, że dzisiaj Ukraina jest państwem wolnym i demokratycznym, jak kiedyś walczyła o to polska «Solidarność». Wskazał też na znaczek ze znakiem «S» wpięty w klapę marynarki, który podarował mu prezydent Bronisław Komorowski podczas warszawskich obchodów 25. rocznicy wyborów 4 czerwca 1989 roku.

W maju 2015 roku obchodzona będzie z kolei 25. rocznica spotkania parlamentarzystów «Solidarności» i Narodowego Ruchu Ukrainy. – Właśnie wówczas określiliśmy kierunek naszych relacji dwustronnych – powiedział ukraiński prezydent.

Ukraiński prezydent podziękował Polsce «za wsparcie w trakcie konfliktu ukraińsko-rosyjskiego – zarówno za pomoc humanitarną, jak i polityczną». – Polacy i państwo pol-

skie w sposób niesamowity popierają Ukrainę. Jest to pomoc humanitarna – dla nas bardzo wartościowa. Szanujemy bohaterstwo lekarzy polskich, którzy leczili naszych chłopców, którzy zostali ranni w wyniku brutalnych ostrzeliwań na Majdanie i w wyniku rosyjskiego napadu w Donbasie. W imieniu narodu Ukrainy szczerze za to dziękuję, bardzo dziękuję – mówił.

– Naprawdę szczerze się cieszymy tym, co państwu udało się osiągnąć w ciągu ostatnich dziesięcioleci – powiedział Poroszenko. Zaznaczył też, że Ukraina będzie zawsze pamiętała o tym, iż to Polska była pierwszym krajem, który uznał niezależność Ukrainy.

«Razem jesteśmy niezwyciężeni»

– Ukraina walczy dziś nie tylko o swoją niezależność, nie tylko o swoją integralność terytorialną. Raz jeszcze podkreślam: Ukraina walczy o swoją wolność, walczy o to, by wybrać własną drogę i własną przyszłość – mówił Poroszenko.

Przede wszystkim – podkreślił – Ukraina walczy dzisiaj «o naszą wspólną Europę». Jak mówił ukraiński prezydent, szczególnego znaczenia nabiera teraz hasło głoszone przez Polaków w przeszłości «Za naszą i waszą wolność». Zdaniem Poroszenki ma ono dziś wymiar bardzo symboliczny, bo Polacy walczyli nie tylko o swoją wolność, ale i o wolność całej Europy.

– Dzisiaj nasza solidarność, nasza wspólna walka, niewątpliwie doprowadzi do tego, że zwyciężymy – razem. Razem jesteśmy niezwyciężeni, a cała nasza historia świadczy o tym, że kiedy łączymy się, to nikt nie jest w stanie nas pokonać – mówił Poroszenko. – Zatem chwała Rzeczypospolitej i chwała narodowi polskiemu, chwała naszej mocnej przyjaźni. I chwała Ukrainie – zakończył swoje przemówienie ukraiński prezydent.

PAP

Jubileusz 80-lecia J.E. Księdza Biskupa Jana Purwińskiego

19 listopada br katedra żytomierska była miejscem wspaniałej i podniosłej Mszy świętej. Wieloletni biskup ordynariusz diecezji żytomiersko-kijowskiej, a dzisiaj kijowsko-żytomierskiej, obecnie biskup senior obchodził 80-lecie urodzin.

Razem z Jubilatem Liturgię dzięczynną sprawowało siedmiu biskupów: arcybiskup kijowsko-żytomierski Piotr Malczuk i greckokatolicki arcybiskup Światosław Szewczuk, głowa Kościoła Greckokatolickiego na Ukrainie. Wśród innych hierarchów modlić się za Jubilata przyjechali: bp Bronisław Bernacki, ordynariusz odessko-symferopolski, bp Leon Dubrawski ordynariusz kamieniecko-podolski, bp Marian Buczek emerytowany ordynariusz charkowsko-zaporozki, bp Witalij Skomarowski ordynariusz łucki, biskup greckokatolicki z Iwano-Frankowska. Współkoncelebrowali liczni księża, w liczbie ok. 80-ciu, w tym rektorzy wyższych seminariów duchownych, profesorowie, dziekani. Słowo Boże wygłosił J.E. Ks. Abp ordynariusz kijowsko-żytomierski Piotr Malczuk. Po skończonej Liturgii swoje serdeczne słowo podziękowania za lata przyjaźni i współpracy, wielkiej pomocy w czasach prześladowań wyraził Ks. Abp

greckokatolicki Światosław Szewczuk. Napomknął on, że data jubileuszu zbiega się Bożym trafem z 25. rocznicą legalizacji Cerkwi Greckokatolickiej, którą komuniści w ZSRR zdelegalizowali i skazali na zapomnienie. Na uroczystość przybyli także dostojni Goście, przedstawiciele Polskiego Korpusu Dyplomatycznego na czele z Konsulem Generalnym RP w Winnicy Radcą Ministrem Krzysztofem Świderkiem, oraz wysocy przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich, na czele z Przewodniczącym Rady Obwodowej Witalijem Francuzem.

Życzenia składali również p/o wicegubernatora obwodu żytomierskiego Jarosław Łahuta, wiceprezydent miasta Żytomierza Oleksandr Boczkowski, Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur.

Rzesza wiernych po brzegi wypełniła katedrę św. Zofii dowodząc tym samym, jak wielkim szacunkiem i powagą cieszy się Biskup Jan. Dla wielu jest on niezrównanym Pasterzem, Duchownym Ojcem, wytrawnym dyplomatą, wzorem kapłana. Przytoczę znamienne słowa P. Konsula Generalnego, który powiedział:

«Ekscelencjo, Najdostojniejszy Księżę Biskupie! Gdy przebywałeś na

Łotwie, mówią o Tobie: Wielki Łotysz, służąc wiele dziesiątków lat na Ukrainie, wielu mówi: Wielki Ukraińiec, a ja dodam jeszcze to, że jako syn Polskiego Narodu jesteś Wielkim Polakiem!». Po Mszy świętej do Jubilata podchodzili z życzeniami zdrowia i błogosławieństwa Bożego na długie, długie lata, różni ludzie. I ci wykształceni i ci prości. Duchowni i świeccy. Dla każdego u Księdza Biskupa znalazło się życzliwe słowo.

Informacja:

Biskup Jan Purwiński urodził się 19.11.1934 r. w rodzinie polskiej na Łotwie. Swoją duszpasterską działalność rozpoczął w Daugapilsie (Dyneburg, Dźwińsk) na Łotwie. Były to czasy głębokiego komunizmu i wielkich prześladowań Kościoła Katolickiego w ZSRR. Mianowany proboszczem parafii w Daugavpilsie, następnie w Krasławiu, Idrze. Na prośbę kardynała Juliana Vaivodsa w 1977 roku przybył do Żytomierza, by pełnić funkcję administratora parafii św. Zofii (proboszczem, aczkolwiek schorowanym był ks. Stanisław Szczypta). Po śmierci ks. Szczypty objął proboszczostwo na tak ważnej placówce. Była to jedna z nielicznych działających parafii rzymskokatolickich na żytomierszczyźnie. Nastąpiły owe czasy Ojciec Święty mianował go biskupem ordynariuszem żytomiersko-kijowskim 16.01.1991 r. Konsekracja miała miejsce w katedrze św. Zofii 4.03.1991 r. Zadania ordynariusza diecezji Biskup Jubilat pełnił przez 20 lat. Dzisiaj służy swoją pomocą w licznych obowiązkach nowego arcybiskupa ordynariusza Piotra Malczuka.

ks. Jarosław Giżycki

Referat wygłoszony podczas VII Dni Kultury Polskiej na konferencji «Aktywność polskości – to aktywność obywatelska», Żytomierz dn. 11.10.2014 r. (skrót)

Patriotyzm, czyli miłość Ojczyzny w myśli i nauczaniu św. Jana Pawła II

Ukraina obecnej doby znalazła się na kolejnym zakręcie swoich dziejów. Przeżywa czas gwałtownych przemian starając się zerwać z komunistyczną przeszłością, wyrwać się z szponów zaborczej Rosji, chce być w pełni niepodległym państwem, w którym Ukraińcy i inne narody, które od wieków zamieszkują tę ziemię tworząc jej kulturę i niepowtarzalny koloryt, będą mogły same stanowić o swojej przyszłości i kształcie stosunków ze sąsiadami. Stosunków opartych na partnerstwie i dobrosąsiedztwie, a nie na jakiegokolwiek podległości czy to kulturowej, ekonomicznej czy gospodarczej.

Ten proces wychodzenia, uwalniania się z pod rosyjskich wpływów nie jest procesem łatwym. Wymaga on ofiar, cierpliwości i mądrości. Ofiar, które Ukraina i w historii i obecnie składała i wciąż składa na ołtarzu wolności. Cierpliwości, której Ukraińcom niestety brakuje. Mądrości, która powinna płynąć z Wysoka oświecając umysły i serca rządzących, aby dbali o dobro wspólne – Ojczyznę, a nie o partykularne interesy i dobrobyt nielicznych.

Szatańskim zamysłem władz Związku Radzieckiego, pod którego rządami i wpływem przez dziesięciolecia pozostawała Ukraina, było takie wymieszanie nacji i narodów, aby utraciły one swoją narodową tożsamość, zapomniały o swoich korzeniach. I niestety po części im się to udało. Wielu swoją narodową tożsamość zagubiło, a wraz z nią poczucie patriotyzmu. A to właściwie prawdziwy, autentyczny patriotyzm jest warunkiem *sine qua non* – warunkiem koniecznym do budowania narodowej tożsamości i *vice versa*. Tam gdzie brakuje autentycznego patriotyzmu do głosu dochodzą różnorodne nacjonalizmy, które, jak pokazuje historia choćby z narodowym nacjonalizmem w Niemczech, z którego wyrodził się faszyzm, nigdy nie niosą ze sobą niczego dobrego, a wręcz przeciwnie, sieją nienawiść, podział i bezprawie. Niestety, tego typu nacjonalistyczne tendencje można zauważyć i dziś na Ukrainie.

Stąd też obserwując zmiany jakie obecnie zachodzą na Ukrainie postanowiłem tematem niniejszego referatu uczynić właśnie patriotyzm. Temat ten wpisuje się w Jubileusz 25-lecia istnienia Żytomierskiego Obwodowego Związku

Polaków na Ukrainie, gdyż jednym z założeń statutowych tego Związku jest szerzenie miłości i szacunku miejscowych Polaków do swojej historycznej Ojczyzny (Polski) i kraju, którego są obywatelami (Ukrainy). A miłość i szacunek do Ojczyzny, to innymi słowy patriotyzm.

Swoistym Przewodnikiem i Nauczycielem patriotyzmu w swoim referacie uczynił św. Jana Pawła II. Naszego Wielkiego Rodaka, który całym swoim życiem nie tylko uczył nas postawy patriotycznej; On całym swoim życiem potwierdził, jak rozumie miłość do Ojczyzny. [...]

Nasz Wielki święty Rodak w harmonijny sposób połączył swoją niezwykle gorącą miłość Ojczyzny z uniwersalnym charakterem swego posłannictwa. [...] Jego otwartość na różne narody i różne kultury jest do dnia dzisiejszego powszechnie uznawana, a Jego zdolność do komunikowania się z ludźmi – tak niekiedy odmiennymi kulturowo – jest w dalszym ciągu podziwiana nie tylko przez katolików i stanowi wzór do naśladowania. Ten uniwersalizm wcale nie oznaczał z Jego strony jakiegoś wyrzeczenia się polskości. Stając się uniwersalnym «apostołem» nowej ewangelizacji, Ojciec Święty nie stał się «mniej» Polakiem, nie odrzucił tego, że jest Polakiem..

Niech więc to On znów przemówi dzisiaj do nas. Niech uczy nas, czym jest autentyczna miłość do Ojczyzny, jak powinien wyglądać nasz patriotyzm. Miłość zarówno do tej Ojczyzny naszych przodków – Polski, jak i tej, w której żyjemy, która nas karmi – Ukrainy.

Nim jednak przemówi do nas św. Jan Paweł II chciałbym przez chwilę zatrzymać się w celu wyjaśnienia i uporządkowania pojęć, wokół których będzie osnute to nasze wspólne zamyślenie. Pojęć «Ojczyzna», «naród» i «patriotyzm».

I. Myśląc Ojczyzna

Mówiąc o Ojczyźnie, narodzie i patriotyzmie warto wskazać na kilka istotnych zagadnień, związanych z katolicką nauką społeczną, które pozwolą nam na lepsze zrozumienie pojęcia patriotyzmu w nauczaniu papieskim. Chociaż każda z tych spraw zasługuje na szersze omówienie, to jednak z racji ograniczeń czasowych i podjętego tematu skupię się na najważniejszych aspektach podjętej problematyki.

1. Wspólnotowy wymiar życia ludzkiego – naród.

Patriotyzm jest możliwy tylko wtedy, kiedy człowiek uświadomi sobie, że z natury jest istotą społeczną i jest powołany do wspólnoty, to znaczy, że nie żyje sam, że jest powołany do życia z innymi, przez innych (dzięki innym), dla innych, że żyje w określonej wspólnotcie, którą określamy pojęciem «naród». Można już w tym miejscu powiedzieć, że bez akceptacji tego społecznego charakteru życia ludzkiego i to nie tylko w sensie teoretycznym, ale także jako świadomego sposobu na życie, nie jest możliwe wzbudzenie w człowieku prawdziwego ducha patriotyzmu. Dlatego tak ważne jest w wychowaniu patriotycznym odrzucenie pokusy fałszywego indywidualizmu i ucieczki w prywatność, w jakieś nacjonalizmy. W takiej sytuacji jest bowiem znacznie trudniej wprowadzić młode pokolenie w świat prawdziwej wspólnoty, w tym wspólnoty narodowej.

W przemówieniu w UNESCO (02.06.1980) św. Jan Paweł II stwierdził: Naród bowiem jest tą wielką wspólnotą ludzi, których łączą różne spoiwa, ale nade wszystko kultura. Naród istnieje z kultury i dla kultury.

Jednym z ważniejszych elementów teologicznej perspektywy narodu jest ujmowanie go w świetle Kościoła. Dla św. Jana Pawła II sprawę oczywistą stanowi, iż Kościół nie jest wspólnotą samą dla siebie. Jest On zawsze dla człowieka. Wyraża to Papież, jednoznacznie stwierdzając: Człowiek bowiem jest pierwszą i podstawową drogą Kościoła. Ponieważ jednak Jan Paweł II ujmował człowieka zawsze jako jednostkę i wspólnotę osób, Kościół jest także dla narodu. Jest dla niego ostoją i oporą w chwilach pokoju i radości, a tym bardziej w czasach niepokoju. [...]

Mówiąc o narodzie nie sposób nie wspomnieć o niebezpieczeństwach, które mu zagrażają. W ogólności grożą tu dwa przeciwnostawne niebezpieczeństwa: negacja narodu albo jego ubóstwienie.

Negacja, idąca zresztą zwykle w parze z negacją osoby, rodziny, Kościoła, otwiera wolną drogę do eksperymentów frankensteinowskich i do zapanowania nad społeczeństwem ze strony oligarchii «bogów bogactwa» i «bogów polityków».

Ubóstwienie narodu jest jeszcze gorsze. Nacjonalizm polega nie na uznaniu

narodu, miłości ojczyzny i gotowości oddania za nią życia, lecz na skrajnym egoizmie narodowym, chorobliwej megalomanii, stawianiu go ponad etykę i religię, jak czynią to terroryści nacjonalistyczni. Najcięższy przypadek zachodzi wówczas, gdy naród zajmie miejsce Boga, jak w rasizmie, w nazizmie. Nacjonalizmy faktycznie były najczęściej tworem tzw. elit, choć nienawiści na tle narodowościowym mogą ogarnąć szerokie masy. W historii wystąpiły silne nacjonalizmy: żydowski (przede wszystkim ateistyczny), chiński, rosyjski, angielski, francuski, amerykański (trochę bardziej państwowy), niemiecki, grecki, hiszpański, ormiański... Pewne postacie nacjonalizmu wystąpiły w krajach ogromnie uciskanych, a wyznających katolicyzm tj. Polska, Irlandia, Litwa... Ale żywy katolicyzm zawsze skutecznie chroni przed nacjonalizmem w ścisłym znaczeniu.

W imię właściwie pojętego patriotyzmu, miłości do Ojczyzny i narodu, Ukraina musi bronić się przed wszelkimi formami i odmianami nacjonalizmu, gdyż nacjonalizm nigdy nie niesie ze sobą dobra, a jedynie krzywdę i ucisk osoby ludzkiej.

2. Ojczyzna jako wartości

Patriotyzm jest możliwy tylko wówczas, kiedy człowiek odkryje, że ojczyzna stanowi dla niego niezwykle cenną wartość. Wówczas patriotyzm jawi się jako odpowiedzialność za coś, co zostało odkryte jako wartość. Trzeba bowiem przypomnieć, że jedną z istotnych dróg uczenia się odpowiedzialności jest odkrycie wartości, która niejako «wzywa», by się nią zająć. Problem wydaje się prosty, gdyby nie to, że w dzisiejszym świecie wielkiemu dążeniu do wolności nie towarzyszy równocześnie przyjęcie odpowiedzialności. Wiąże się to nie tylko z zafałszowanymi wizjami wolności, tolerancji, ale także z dramatycznym zagubieniem hierarchii wartości i sensu życia. Nie ulega wątpliwości, że w tym kontekście nie jest łatwo nauczyć takiej miłości do ojczyzny, która prowadziłaby do przyjęcia konkretnej odpowiedzialności za poszczególne aspekty budowania jej pomyślności.

W obrębie terytorium, ludności i organizacji państwowej rozwija się wspólna świadomość «tożsamości rodzinnej», «tożsamości narodowej», poczucia «koźrzeni», jakby więzi jedności psychicznej. Przejawia się ona w różnych postaciach, ale najczęściej w kulturze materialnej i duchowej, w określonym sposobie życia, wytworach, prawach, obyczajach, technikach, ideach, moralności, religii. Jednym z ważniejszych czynników jedności psychicznej jest wspólny język, który tworzy określony świat rozumień, prze-

żyć, wyobrażeń, ułatwia głęboki kontakt międzyludzki i stanowi ułatwienie przechodzenia od teraźniejszości ku wspólnej przeszłości. Jednakże najwięcej chyba jednoczy ludzi i skupia ich w jeden organizm złożony ze «swoich» wspólne egzystowanie, bycie «razem» w doli i niedoli, a więc ta sama historia, wspólnota działania i losów życia materialnego i duchowego. Wspólność egzystencji wytwarza zażyłość, przyjaźń, poczucie współzależności i pewną tożsamość duchową. Nie ma tu znaczenia kto kim jest z pochodzenia, czy jest Polakiem, Ukraińcem, Rosjaninem. Naród mogą tworzyć różne nacje połączone wspólną historią. Nie ma więc ojczyzny bez historii. Oczywiście, historię tę trzeba rozumieć nie tylko jako przeszłość, bo także jako wspólną przyszłość.

3. Historia narodu – historią ludzkich sumień.

Św. Jan Paweł II wielokrotnie podkreślał, że nie zrozumie się nigdy w pełni ludzkiej historii, jeśli będzie się ją opisywać jedynie przez określone fakty i wydarzenia, albowiem trzeba patrzeć na nią głębiej, a więc przez pryzmat ludzkich sumień. Bogactwo danego narodu, a w konsekwencji bogactwo Ojczyzny liczy się nie tylko w oparciu o to, co członkowie danego narodu czynią dla swojej Ojczyzny, ale przede wszystkim to, kim są w swoim człowieczeństwie, jaki jest poziom ich sumień i czy potrafią być ludźmi sumienia w wypełnianiu swych zadań życiowych, także w odniesieniu do życia społecznego. Na ile potrafią rezygnować z prywatnych interesów dla dobra wspólnego jakim jest Ojczyzna.

Niestety wydarzenia na wschodniej Ukrainie pokazują, że poziom sumień wielu jest bardzo niski, że nie są to ludzie sumienia, skoro zamiast służyć własnej Ojczyźnie wysługują się interesom obcego państwa. Za judaszowe srebrniki sprzedali swoje sumienia.

Chyba najwymowniejszym potwierdzeniem dla ukazania historii ludzkiej jako historii ludzkich sumień jest wołanie o ludzi sumienia, jakie wygłosił Jan Paweł II podczas swojego krótkiego pobytu w Skoczowie w 1995 roku. Mówił wówczas: Nasza Ojczyzna stoi dzisiaj przed wieloma trudnymi problemami społecznymi, gospodarczymi, także politycznymi. Trzeba je rozwiązywać mądrze i wytrwale. Jednak najbardziej podstawowym problemem pozostaje sprawa ładu moralnego. Ten ład jest fundamentem życia każdego człowieka i każdego społeczeństwa. (...)

Czas próby polskich sumień trwa. Dzisiaj, kiedy zmagacie się o przyszły kształt życia społecznego i państwowego, pamiętajcie, iż zależy od przede wszys-

tkim od tego, jaki będzie człowiek - jakie będzie jego sumienie.

Te słowa Wielkiego Papieża, choć wypowiedziane do Polaków jednakowo należy odnieść i do Ukraińców. Nic nie straciły na swojej wartości i aktualności. Widać wyraźnie z tego papieskiego przesłania, że patriotyzm w tym kontekście nie oznacza jedynie troski o pomyślność materialną Ojczyzny.

Prawdziwy patriotyzm wyraża się w tworzeniu ładu moralnego. Historia stale nam to przypomina, jak utrata wartości moralnych, jak wady narodowe i brak poszanowania zarówno zasad moralnych, jak i sprawiedliwego prawa państwowego, prowadziły do różnych dramatów, aż po utratę niepodległości, po utratę bytu państwowego. [...]

Z przytoczonymi powyżej wypowiedziami papieskimi współbrzmia słowa, które skierował On do młodych Ukraińców podczas swojej historycznej wizyty w 2001 roku. Mówił wtedy do młodzieży we Lwowie: «...Przyszłość Ukrainy zależy w dużej mierze od was i od tych odpowiedzialności, które podejmiecie. Bóg nie odmówi pobłogosławienia waszych wysiłków, jeśli oddacie swoje życie na hojną służbę rodzinie i społeczeństwu, kładąc dobro wspólne przed interesem prywatnym. Ukraina potrzebuje mężczyzn i kobiet oddanych służbie społeczeństwu, mających za cel wspieranie praw i dobrobytu wszystkich, poczynając od najsłabszych i najbardziej pokrzywdzonych. To jest logika Ewangelii, ale jest to także logika umożliwiająca wzrost wspólnoty cywilizacyjnej. Prawdziwa cywilizacja, w rzeczywistości, mierzy się nie tylko postępek ekonomicznym, ale także i głównie ludzkim, moralnym i duchowym postępek narodu».

III. Patriotyzm w nauczaniu św. Jana Pawła II

Na podstawie przedstawionych analiz widzimy, że wartość moralna patriotyzmu związana jest z pojęciem Ojczyzny. I tak też to rozumie św. Jan Paweł II

Wielki Papież Pisał, że patriotyzm oznacza umiłowanie tego, co ojcyste: *umiłowanie historii, tradycji, języka czy samego krajobrazu. Jest to miłość, która obejmuje również dzieła rodaków i owoce ich geniuszu.* [...]

Ojczyzna dla człowieka to niezbędne źródło osobowej tożsamości. Jej przeszłość jest równocześnie jego przeszłością. To jakby pokonanie granicy czasu wyznaczonej datą urodzenia. Ojczyzna daje poczucie przynależności do wspólnoty. Ona jest skarbem, którego pomnażanie jest powinnością człowieka. Prawdziwy patriotyzm polega na pracy, szacunku dla niej i pracującego człowieka. W pracy wykuwa się dobro ojczyzny i narodu.

Papieska wizja patriotyzmu jest wezwaniem, by unikać dwu skrajnych postaw. Jakże to ważne dla naszej współczesnej dyskusji o tożsamości Ukrainy, o tworzeniu wspólnoty narodowej. Najpierw chodzi o postawę, w której miłość do Ojczyzny jest oderwana od ducha uniwersalizmu, który jest zresztą istotnym wyznacznikiem narodowego dziedzictwa. Z drugiej strony są tacy, którzy – niejako przeciwstawiając się tej tendencji, w pogoni za globalizmem lub europejskością – źle się czują pośrodku doświadczenia ukraińskości, a dziedzictwo swojego narodu traktują jako obciążenie, jako coś, co utrudnia im pełne urzeczywistnienie się w życiu społeczeństwa. Są w tej grupie ludzie, którzy się wstydzą tego, co ukraińskie, a nawet tym pogardzają. Nie to jest jednak w tym najgorsze. Najgorsze jest to, że w odrzuceniu swojej narodowej tożsamości (albo w jej wydatnym pomniejszeniu) widzą jedyną drogę do zachowania otwartości na cały świat, że chcieliby tę drogę narzucić innym, że wspomnianą pogardą obejmują także inaczej myślących ludzi.

Czym jest miłość do Ojczyzny jako powinność moralna? Odpowiedź na to pytanie znajdujemy w Katechizmie Kościoła Katolickiego: Obywatele mają obowiązek przyczyniać się wraz z władzami cywilnymi do dobra społeczeństwa w duchu prawdy, sprawiedliwości, solidarności i wolności. Miłość ojczyzny i służba dla niej wynikają z obowiązku wdzięczności i porządku miłości. Podporządkowanie prawowitej władzy i służba na rzecz dobra wspólnego wymagają od obywateli wypełniania ich zadań w życiu wspólnoty politycznej. [...]

Kolejną niezmiernie ważną kwestią jest to, że prawdziwy patriotyzm rodzi się zawsze z przekonania, jak wiele zawdzięczamy poprzednim pokoleniom, jak to z ich pracy, a nade wszystko z ich miłości wyrosło to dziedzictwo, które jest teraz dane i zadane nowym pokoleniom. Wdzięczność jest jednym z imion miłości, bo jest docenieniem tego, co otrzymało się w darze od innych. W ten sposób wskazuje się także na jedną z ważniejszych dróg wychowania patriotycznego. Kto potrafi z wdzięcznością przyjąć dziedzictwo pokoleń, ten z pewnością potrafi umiłowić je i przyjąć za nie odpowiedzialność. [...]

IV. Odpowiedzialności za Ojczyznę

Z miłością do Ojczyzny, z patriotyzmem nierozłącznie związana jest odpowiedzialność za całe duchowe i kulturalne dziedzictwo, które ją – Ojczyznę – tworzy. Ta odpowiedzialność zawiera w sobie element wychowawczy, to znaczy musi być ono przekazywane następnym pokoleniom.

Podczas niezwykle ważnego przemówienia na Jasnej Górze – na Apelu Jasnogórskim z młodymi w 1983 r. – nawiązał Ojciec Święty do trzech słów Apelu: jestem, pamiętam, czuam. Stawiając pytanie odnośnie do «czuam» Jan Paweł II wskazywał wiele odpowiedzi. Mówił, że to znaczy, że jest się człowiekiem i wzywał młodych, by postawili zdecydowaną zaporę demoralizacji.

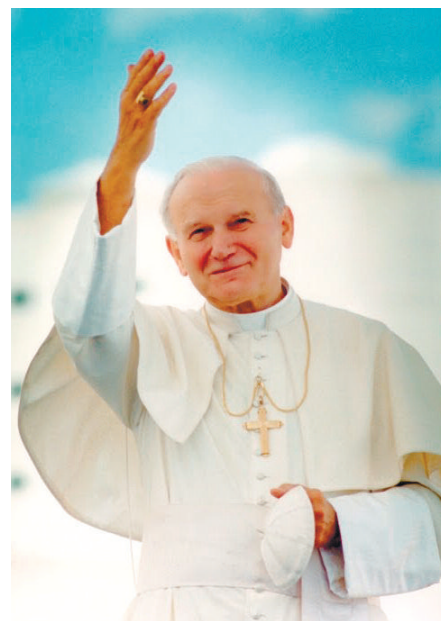
Pod koniec swojego przemówienia wskazał wprost na odniesienie do Ojczyzny: Czuam – to znaczy także: czuję się odpowiedzialny za to wielkie, wspólne dziedzictwo, któremu na imię Polska. [...] I dalej powiedział: czuwajmy przy wszystkim, co stanowi autentyczne dziedzictwo pokoleń, starając się wzbogacić to dziedzictwo. Naród zaś jest przede wszystkim bogaty ludźmi. Bogaty człowiekiem. Bogaty młodzieżą! Bogaty każdym, który czuwa w imię prawdy, ona bowiem nadaje kształt miłości.

Sądzę, że z powodzeniem w powyższym tekście papieskiego przemówienia możemy wstawić zamiast słowa «Polska» słowo «Ukraina» i w ten sposób otrzymamy doskonałą receptę, program jak powinna wyglądać, jakimi wartościami kierować się Ukraina. [...]

Tylko wtedy, kiedy młode pokolenia będą potrafiły od siebie wymagać, gdy nie będą nazbyt łatwo ulegały zgubnym modom, trendom i ideologiom, będą mogły prawdziwie przyjąć odpowiedzialność za swoją Ojczyznę. [...]

Dziś mówienie o patriotyzmie stało się niemożliwe. Widzi się w nim rzekome zagrożenie dla jedności europejskiej. Jeszcze inni proponują «patriotyzm europejski», co jest zaprzeczeniem koncepcji jedności Europy jako Europy Ojczyzn. Trzeba przypomnieć znaną zasadę: nic o nas bez nas. W wyborach trzeba wybierać takich ludzi, którzy będą prawdziwie z troską o sprawy narodu, którzy są prawdziwymi patriotami (nie nacjonalistami), którzy nie mają kompleksów niższości, którzy nie wstydzą się tego kim są i skąd są.

Nasza odpowiedzialność za świat zaczyna się zawsze tu gdzie żyjemy i jest odpowiedzialnością za swoją Ojczyznę. Kto nie potrafił i wciąż nie potrafi przyjąć na siebie odpowiedzialności za swoją Ojczyznę, nie potrafi też odpowiadać za Europę i świat. Kto nie potrafi autentycznie kochać swojej Ojczyzny, dla takiego nie ma miejsca w zjednoczonej Europie, ba, wśród cywilizowanych narodów świata. Nie ma takiego miejsca też dla takiego narodu, który nie potrafi szanować wolności, niepodległości i prawa do samostanowienia innych narodów. I

wszyscy chyba wiedzą o jakim narodzie mowa.

Niech na koniec jeszcze raz przemówi do nas św. Jan Paweł II, który tak mówił do Ukraińców zgromadzonych we Lwowie: Podczas ubiegłych stuleci nagromadziło się zbyt wiele stereotypów myślowych, zbyt wiele wzajemnych uraz i zbyt wiele nietolerancji. Jedynym sposobem oczyszczenia drogi jest zapomnienie o przeszłości, prośbienie o wzajemne przebaczenie i przebaczenie sobie nawzajem ran zadanych i otrzymanych, bez zastrzeżeń ufając odnawiającemu działaniu Ducha Świętego.

Tylko autentyczne pojednanie, wzajemny szacunek dla swoich kultur i tradycji jest drogą prowadzącą do pokoju. Wartości te wypływają z prawdziwego i autentycznego patriotyzmu – miłości do Matki Ojczyzny.

Niech Bóg błogosławi Polsce i Ukrainie!

Dziękuję za uwagę.

ks. dk. dr Jacek Pawłowicz

BIBLIOGRAFIA

*Bartnik Cz. S., *Teologia narodu*, Częstochowa 1999

*Jan Paweł II, *Pięć i tożsamość*, Kraków 2005.

*Nagórny J., *Wychowanie do Patriotyzmu w nauczaniu Jana Pawła II*, w: *Formacja moralna – formacja sumienia*, red. J. Nagórny, T. Zadykiewicz, Lublin 2006, s. 129-151.

*Niemic B., *Patriotyzm*, w: *Jan Paweł II – Encyklopedia nauczania społecznego*, dz. cyt., s. 353-356.

*Skorowski H., *Naród*, w: *Jan Paweł II – Encyklopedia nauczania społecznego*, red. A. Zwoliński, Radom 2005, s. 306-310.

Siatkarki z Żytomierszczyzny trzecie na Polonijnych Mistrzostwach Świata

W dn. 24-27 września 2014 r. w Gliwicach, na Górnym Śląsku w Polsce, odbyły się Polonijne Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Kobiet i Mężczyzn. Przy wsparciu Żytomierskiego Obwodowego ZPU w Mistrzostwach wzięły udział dwie drużyny z Ukrainy – «Wiktor» i «Polonia» (uczestnicy z obw. Chmielnickiego i Żytomierskiego). «Wiktor» pokonała «Polonię» Austrii i zdobyła trzecie miejsce. Gratulujemy naszym dziewczynom i życzymy sukcesu i inspiracji w następnych rywalizacjach!

Polonijne Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Kobiet i Mężczyzn rozgrywane są od 2008 roku co dwa lata. Gospodarzami Mistrzostw byli w 2008 r. i 2010 miasto Łowicz, a w 2012 – Andrychów, natomiast tym razem polonijna impreza zawitała na Śląsk do gościnnych Gliwic. Mistrzostwa te mają na celu nie tylko wyłonienie najlepszej drużyny męskiej i żeńskiej w piłce siatkowej, ale również popularyzację tej dyscypliny sportu w środowiskach polonijnych, integrację Polonii z całego świata i wzmocnienie jej więzi z ojczyzną.

Mistrzostwa organizowane są przez Fundację Semper Polonia oraz Miasto Gliwice przy współpracy ze Stowarzyszeniem Światowe Igrzyska Polonijne – Polonia Austria na czele z prezesem Andrzejem Kempą, który sprawnie przeprowadził te Mistrzostwa i kibicował na hali razem z widzami. Mistrzostwa zostały objęte patronatem honorowym przez Pana EPP Jerzego Buzka, patronatem medialnym TVP Polonia, TV Silesia, Polonię Sport, LinkToPoland, Radio CR94.4, Radio Silesia przy współpracy partnerskiej Fundacji Polska Siatkówka i są organizowane przy wsparciu Firmy Kar-Tel.JASNA31, SIKRET, Rady osiedla Trynek, Europejskiego Stowarzyszenie SILESIA i Komandorii Zagłębiowskiej. Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą».

Składamy serdeczne podziękowania na ręce organizatorów i wszystkich, którzy sprzyjają integracji Polonii i promują rozwój tej dyscypliny sportu. I w szczególności chcemy podziękować panu Andrzejowi Kempie za jego wysiłek i starania.

Jana Laskowska

«Nie ma jak Lwów!»

Z inicjatywy Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie przy wsparciu MSZ i Fundacji Wolność i Demokracja uczniowie Polskiej Szkoły sobotnio-niedzielnej udali się do Lwowa, żeby zapoznać się z polską historią i kulturą swoich przodków oraz wziąć udział w akcji Świątełko Pamięci dla Cmentarza Łyczakowskiego 1 listopada 2014 r.

Nasze poznawanie Lwowa zaczęło się od zwiedzania Rynku, łańskiejkiej Katedry pw. Wniebowzięcia NMP, oraz katedry ormiańskiej. Lwów tchnie historią polską, przepiękne kamienice pamiętają stare czasy królów polskich i świetności szlacheckiej. Wycieczkę po Lwowie dla młodzieży prowadziła Teresa Pakosz, redaktor Radio Lwów, wspaniały znawca historii i zabytków Lwowa. Była to dla młodzieży kolejna lekcja polskości, tym bardziej, że pani Teresa opowiadała różne ciekawe rzeczy w języku polskim.

Kolejnym punktem programu wycieczkowego było nawiedzenie katedry greckokatolickiej św. Jura, prawdziwej perły ukraińskiego baroku. Potem uczestnicy wycieczki mieli możliwość podjechać autobusem do ważnych dla każdego Polaka miejsc, jak kościół św. Elżbiety nieopodal dworca kolejowego, kościół Marii Magdaleny, w którym do dzisiaj znajduje się koncertowa sala organowa.

Najważniejszym punktem pro-

gramu i właściwym celem przyjazdu do Lwowa było uczestnictwo w akcji «Świątełko Pamięci dla Cmentarza Łyczakowskiego», podczas której nasza młodzież pomagała roznosić i zapalać ponad 50 tys. zniczy, zebranych przez organizatorów w Polsce. Każdy z tych zniczy, migoczący żywym światłem na polskich grobach wybitnych Lwowian przypominał o losach Polaków, o ich życiu i bogactwie duchowym, które wnieśli do skarbcza Ojczyzny, nauki, społeczeństwa, patriotyzmu... Tutaj bowiem spoczywają polscy poeci, literaci, aktorzy, inżynierowie, naukowcy i duchowni, i tysiące, tysiące innych osób związanych nierozdzielnie ze Lwowem. Groby Marii Konopnickiej, Stefana Banacha, Władysława Bełzy, Artura Grottgera, Gabrieli Zapolskiej przemawiają magią imion i czasu.

Organizatorami akcji «Świątełko pamięci» byli: Konsulat Generalny RP we Lwowie, Polskie Radio Lwów oraz TV Rzeszów. W tym roku uczestniczyło w niej także Polskie Radio Rzeszów. Inicjatorami akcji «Świątełko pamięci», po raz pierwszy zorganizowanej w 2005 r., byli dziennikarze Polskiego Radia Lwów. Prawie 50 tys. zniczy, które zebrano głównie na Podkarpaciu, zapłonęło w uroczystość Wszystkich Świętych na cmentarzach Łyczakowskim, Janowskim i Orłąt Lwowskich.

Na Cmentarzu Orłąt, który jest nekropolią Obrońców Lwowa

młodzież z Żytomierza spotkała się z ekipą TVP Polonia. Pani redaktor Grażyna Orłowska Sondej przyjechała także do Lwowa z grupą młodzieży z Polski, aby wspólnie uczestniczyć w akcji, oraz wziąć udział we Mszy świętej odprawianej na Cmentarzu Łyczakowskim przez pasterza Archidiecezji Lwowskiej, księdza arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego. Na Mszy św. zgromadzili się Polacy ze Lwowa, Żytomierza i Wrocławia, ponieważ była to Uroczystość Wszystkich Świętych, tak ważna dla naszego narodu.

Program wycieczki nie ominął Kamienicy Królewskiej Jana III Sobieskiego i kościoła dominikanów.

Wieczorem wszyscy pielgrzymi z Żytomierza udali się pod pomnik Adama Mickiewicza, by złożyć hołd wieszczowi narodowemu, prawdziwemu orędownikowi miłości do Polski, do historii i języka ojczystego. Ostatnim punktem bogatego w przeżycia i różne wydarzenia dnia był koncert w lwowskiej operze. W przepięknej klasycystycznej oprawie budynku opery, którym miasto Lwów może pochwalić się przed całym światem wysłuchaliśmy koncertu symfonicznego Stanisława Ludkiewicza, kantatę – symfonię „Kaukaz” do słów Tarasa Szewczenki.

Lwów – jak zawsze gościnny, przebogaty historią i pamiątkami polskości wciąż przyciągać będzie nas magią zabytków, siłą ducha i pięknem sztuki. Tutaj zawsze chce się powracać.

WLS i JG

Adwent jest dla nas Czasem Oczekiwania na Przyjście Jezusa Chrystusa

Adwent (łac. *adventus* – przyjście) – w kościołach chrześcijańskich okres w roku liturgicznym przypominający oczekiwanie na powtórne przyjście Jezusa Chrystusa. Jednocześnie jest to czas poprzedzający pamiątkę pierwszego przyjścia – wcielenia, znanego pod nazwą **narodzin Chrystusa**.

Na adwent składają się cztery niedziele adwentowe. W okresie adwentu kapłan zakłada do Mszy świętej ornat w kolorze fioletowym, symbolizującym czas pokuty i przygotowania się do jednego z najważniejszych świąt katolickich, czas pojednania z Bogiem i ludźmi. Adwent to także czas, w którym katolicy mają uświadomić sobie, że oczekują na powtórne przyjście Jezusa Chrystusa. Tradycją w Polsce są odprawiane w tym okresie o świcie Msze Święte, zwane roratami. Są to msze ku czci Najświętszej Maryi Panny, na pamiątkę tego, że przyjęła nowinę archanioła Gabriela, zwiastującego, iż zostanie Matką Syna Bożego. W pierwszą niedzielę adwentu – w Kościele katolickim – rozpoczyna się rok liturgiczny.

Adwent, z punktu widzenia liturgii Kościoła katolickiego, można podzielić na dwa okresy:

- od początku adwentu do 16 grudnia (czas szczególnego oczekiwania na powtórne przyjście Jezusa Chrystusa na końcu czasów);

- od 17 grudnia do 24 grudnia (czas bezpośredniego przygotowania do uroczystości Narodzenia Pańskiego).

W liturgii Kościoła katolickiego pierwsze czytania pochodzą z Księgi proroka Izajasza i obrazuje ono wyczekiwanie na przyjście obiecanego Zbawiciela.

Historia

Początki adwentu należy łączyć z początkiem obchodzenia przez chrześcijan świąt Bożego Narodzenia około II połowy IV wieku. Pierwsze ślady odkrywamy w liturgii hiszpańskiej i galisyjskiej. Synod w Saragossie, który odbył się w 380 roku, polecał wiernym codzienną, gorliwą obecność w kościele, nie omijając ani jednego dnia w okresie między 17 grudnia, a 6 stycznia. Adwent miał tu charakter pokutny i ascetyczny. W V wieku podobne zalecenia wydał biskup w Galicji. Polecił on wiernym post trwający trzy dni każdego tygodnia przez trzy tygodnie między wspomnieniem świętego Marcina (11 listopada), a świątami Bożego Narodzenia. W Rzymie ten okres zaczął być obchodzony dopiero pod koniec VI wieku. Adwent miał tu formę radosnego oczekiwania na przyjście Pana, brak postów i innych praktyk pokutnych. Papież Grzegorz Wielki ujednolicił zalecenia liturgiczne dotyczące adwentu. Od tego czasu adwent trwa cztery tygodnie i staje się szczególnym okresem oczekiwania na święta Bożego Narodzenia. Z czasem przybiera również charakter eschatologiczny i staje się czasem oczekiwania na przyjście Chrystusa na końcu czasów. Połączenie tradycji galicyjskich i rzymskich zaowocowało współczesną oprawą liturgiczną adwentu. Rzymska liturgia została uzupełniona o ascetyczny wydźwięk (fioletowe szaty, bez Gloria i Te Deum).

Współczesny Adwent w Kościele katolickim

Ukazują one postaci Starego i Nowego Testamentu, które nazywane figurami mesjańskimi z racji zapowiedzi swoim życiem, życia i dzieła Jezusa z Nazaretu. Wśród nich Maryję, Izajasza i Jana Chrzciciela. Adwent jest okresem oczekiwania w ciszy i przygotowania, dlatego Kościół katolicki zachęca do udziału w rekolekcjach oraz przystąpienia do sakramentu pokuty i pojednania. Okres ten nie jest czasem pokuty w takim wymiarze jak Wielki Post, ale posiada swoisty charakter refleksyjny.

Trzecia niedziela Adwentu jest obchodzona radośniej. Jest ona nazywana niedzielą Gaudete. W tym dniu szaty liturgiczne mogą mieć różowy kolor. Teksty liturgiczne tego okresu w ciągu roku liturgicznego są nacechowane radością wynikającą z zapowiedzi przyjścia Zbawiciela i Odkupiciela, w sensie tekstów prorockich – jako Jego narodzenie, natomiast w świetle Nowego Testamentu – jako powtórne przyjście z mocą w chwale.

SYMBOLE I ZWYCZAJE ADWENTOWE

WIENIEC ADWENTOWY

Wieniec adwentowy wykonuje się w kształcie koła z gałązek szlachetnych drzew iglastych takich jak: świerk srebrzysty, jodła pospolita, daglezwia zielona lub sosna zwyczajna. Wieniec może być wykonany również z liści laurowych lub machoniowych. Do dekoracji można użyć szyszek, jesiennych liści, owoców głogu lub jarzębiny itp. Pośród wieńcowych gałązek umieszcza się cztery świece symbolizujące cztery niedziele adwentu. Trzy świece powinny być koloru fioletowego a jedna, symbolizująca trzecią niedzielę adwentu – różowa, co odpowiada barwom liturgicznym tego okresu. Wieniec mogą też zdobić wstążki różnych kolorów np. w pierwszą niedzielę wstążki czerwone, w drugą

zółte, w trzecią srebrne, w czwartą złote. Każdą z poszczególnych świec zapala się w kolejną niedzielę adwentu. Przypominają one o upływającym czasie do narodzin Małego Boga i o naszym obowiązku przygotowania się na spotkanie się z Nim. Ich zapalanie to także stawianie sobie pytania – „czy jestem gotowy?” Pierwszą świecę zapala się w I niedzielę adwentu – symbolizuje ona przebaczenie grzechu nieposłuszeństwa Adamowi i Ewie przez Boga. Drugą zapala się w II niedzielę adwentu – symbolizuje ona wiarę patriarchów Narodu Wybranego w dar Ziemi Obiecanej.

Trzecią świecę zapala się w III niedzielę adwentu – symbolizuje ona radość króla Dawida świętującego przymierze z Bogiem.

W IV czwartą niedzielę adwentu zapala się ostatnią ze świec – symbolizuje ona nauczanie proroków zapowiadających przyjście Mesjasza i Jego Królestwa pokoju i sprawiedliwości. Wieniec adwentowy ma dość rozbudowaną symbolikę. Jego kolisty kształt oznacza, że Bóg jest wieczny, nie ma początku ani końca. Wykonany z gałązek drzew iglastych a więc wiecznie zielonych ma oznaczać życie wieczne jakie daje Chrystus wszystkim w niego wierzącym. Zapalanie świeczek jest symbolem światłości jaką nazwał się sam Jezus: „Jam jest światłość świata, kto idzie za mną, nie chodzi w ciemnościach, ale będzie miał światłość żywota” (J. 8,12). Wieniec jest także symbolem rodziny oczekującej i przysto-

wującej się na godne spotkanie z Jezusem w Betlejem jak i w dniu jego powtórnego przyjścia na ziemię.

Wieniec adwentowy należy umieścić w domu na honorowym miejscu. Można go postawić na stole bądź podwiesić pod sufitem.

ŚWIECA RORATNIA RORATKA

Zazwyczaj jest to wysoka świeca koloru białego lub jasnożółtego, przewiązana białą wstążką i udekorowana zielenią, najczęściej mirtem. W kościołach umieszczana jest na ołtarzu i zapalana w czasie roratnich mszy świętych. Na ich wstępie jest ona jedynym płomieniem, które świeci się w kościele przy zgaszonych światłach; zapalają się one dopiero podczas uroczystego hymnu „Chwała na wysokości Bogu”. Jest to jeden z nielicznych przypadków w roku liturgicznym, kiedy hymn ten śpiewa się każdego dnia, chociaż wyłącznie podczas rorat. W domach roratkę umieszcza się na ołtarzyku domowym, w kącie religijnym, bardzo często obok figurki lub obrazu Matki Bożej.

LAMPION ADWENTOWY

Lampion adwentowy – jest to rodzaj lampki, wykonanej w kształcie czworoboku zamkniętego, którego ścianki przypominają gotyckie witraże z symbolami chrześcijańskimi lub scenami biblijnymi. Wewnątrz nich umieszcza się świecę lub małą żarówkę na baterię. Idąc na roraty dzieci zabierają je ze

sobą do kościoła – oświetlają sobie drogę pośród ciemności. Lampionami oświetla się pierwszą część mszy świętej roratniej, podczas której w kościele pogaszone są światła i panuje symboliczna ciemność. Lampion jest symbolem przypowieści Jezusa o roztropnych pannach, które z płonącymi lampami oczekiwały na przyjście Oblubieńca. (Mt 25, 1-13).

WĘDRUJĄCA FIGURA MATKI BOŻEJ

Zwyczaj ten praktykowany jest w wielu polskich parafiach. Znany jest także w Niemczech pod nazwą „Frauentragen”. Polega na przyjmowaniu figury Matki Bożej z kościoła po roratach przez to dziecko, którego serduszek, z zapisanymi dobrymi uczynkami wykonanymi dnia poprzedniego, zostało wylosowane przez księdza odprowadzającego roraty. Najczęściej rodzina ta wraz z dziećmi przyjmuje figurę Matki Bożej na jeden dzień. Przyjmując posąg Matki Bożej celebrować wszyscy rodzinną liturgię, śpiewając pieśni adwentowe i maryjne, czytając i rozważając Pismo Święte oraz odmawiając różaniec i inne modlitwy.

RÓŻA ADWENTOWA

Ozdobny krzew o nazwie „róża adwentowa” lub czasami „róża Chrystusa” jest symbolem nadziei mesjańskiej wypełniającej czas adwentowego oczekiwania.

SIANO

DOBRYCH UCZYNKÓW

Najlepszym sposobem przemiany jest pełnienie dobra w swoim środowisku, pełnienie czynów wynikających z miłości, zgodnie ze słowami Chrystusa: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich, mnieście uczynili” (Mt 25,40). Temu celowi służy francuski zwyczaj zbierania siana dobrych uczynków. W pierwszą niedzielę Adwentu każde dziecko otrzymuje od rodziców pusty żłóbek. Odtąd każdego dnia, wieczorem przy modlitwie, dziecko robi rachunek sumienia i za każdy dobry uczynek wkłada jedną słomkę siana do żłóbka. Jest to dar dziecka dla Bożego Dzieciątka na pamiątkę Jego urodzin.

www.magia-swiat.web21.pl

Polska Wigilia w Winnicy

X Festiwal Twórczości Dziecięcej "Bo świat - to my" w Wołodarsk Wołyńskiemu, 10 października 2014 r.

Po odsłonięciu tablicy pamiątkowej, poświęconej historycznemu spotkaniu Józefa Piłsudskiego i Simona Petliury w Winnicy, 11 listopada 2014 r.

Koncert «Wędrująca Eurydyka» z repertuaru Anny German w wykonaniu polskich artystów Agnieszki Babicz oraz zespołu Rama 111. 21 listopada 2014, Żytomierz

Pan Ambasador RP na Ukrainie Henryk Litwin wraz z Małżonką, Pan Konsul Generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek, Prezes ŻOZPU pani Wiktoria Laskowska-Szczur złożyli kwiaty na mogiłę rodziców Józefa Ignacy Paderewskiego. 2 listopada 2014 r.

VII Festiwal Kultury Polskiej w Olewsku "Słoneczne melodie", 2014 r.

